Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2023. január 18., szerda
LXXV. évfolyam
14. (21285.) sz.
Ára: 4 lej
(előfizetőknek 1,88 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Marosvásárhelyen 6,45 hektárt követel vissza a Védelmi Minisztérium

Egyelőre nem zár be az ócskapiac

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Hosszas pereskedés után a bukaresti Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék végleges ítéletet hozott, melynek értelmében a marosvásárhelyi egykori kaszárnya épületét és a hozzá tartozó 6,45 hektáros területet a város át kell engedje a Védelmi Minisztériumnak. Köztudott, hogy a szóban forgó, Maros-híd melletti volt katonai létesítmény udvarán a városi ócskapiac működik, amelynek további üzemeltetését megkérdőjelezi e bírósági döntés. Mi vezetett oda, hogy a város elveszítse ezt az értékes ingatlant, milyen megoldást találnak, hogy az előző mandátum mulasztásából adódó helyzetet kiküszöböljék, és a népszerű ócskapiacot továbbra is működtessék? – tettük fel a kérdést a város vezetésének. Kérdéseinkre Borsos Csaba **sajtófelelős válaszolt.**

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Kertészmérnök-hallgató a festővászon előtt

A maroskeresztúri Aszalos Beátát szabadidejében rendszerint a természetben lehet megtalálni: az erdőben, a Maros-parton vagy a mező közepén, múzsái, a festményein üzenő növények „társaságában”.

5.

Kényszerű lépésről van szó

A cég szerint a megnövekedett helyi munkaerőhiány miatt nem tudtak elegendő számú személyzetet alkalmazni, ezért egy munkaerő-közvetítő cégen keresztül Srí Lanka-i és nepáli állampolgárokat szerződtettek szakácsnak, szakácssegédnek, pincérnek és szobalánynak az Ensana Health Spa Hotels szovátai szállodáiba, egy évre szóló munkaszerződéssel.

6.

Ne a lakosság digitális képességeit teszteljék!

Dicséretes kezdeményezésnek minősíthetnénk ezt a második alkalommal meghirdetett költségvetés-tervezést, ha a szavazatok leadásának több alternatíváját biztosította volna az önkormányzat, és úgy szervezték volna meg, hogy ahhoz bárki könnyedén hozzáférhessen.

8.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. január 31-ig a marosvásárhelyi Köztársaság tér 5.

és Dózsa György utca 64–68. szám alatti üzletekben.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a 0265-212-304-es telefonszámot!

Aktuális

A Kultúra hetének derekán

Kaáli Nagy Botond

Január 22. Sokaknak semmit sem mond ez a dátum, és sokak sokat tesznek azért, hogy ez ne maradjon így. A viszonylagos ismeretlenség homálya lassan, de biztosan foszladozik e januári nap egéről, hiszen minden esztendőben számos intézmény és civil szervezet foglalatoskodik azzal, hogy a nagy tömegek számára is közismertté tegye a magyar kultúra napjának jelentőségét. Kéziratának tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban e napon tisztázta le és jelölte meg dátummal a Himnusz kéziratát – e dátum ad okot arra, hogy 1989 óta a magyar kultúra napjaként ünnepeljük e napot, amelyen a világ magyarsága a magyar kulturális értékekről emlékezik meg, és amelyet 2022-ben a magyar Országgyűlés hivatalos állami emléknappá nyilvánított.

Marosvásárhelyen régóta megszervezik különböző szervezetek az emléknapi programokat, közöttük az olyan, nagy hagyományra visszatekintő, hosszú lefutású eseményeket, mint a sok éven át sorra kerülő felolvasómaraton. Az azt szervező Studium-Prospero Alapítvány ötödik éve a maraton helyett egyhetes programsorozatot állít össze, amely jelenleg is zajlik: a kultúra, a magyar értékek iránt fogékonyak január 15-től 22-ig látogathattak, látogathatnak el a különböző, széles spektrumot átfogó eseménysorozatra, amely változatos kulturális programokat kínál. A rendezvénysorozat eseményeinek keretében, az erdélyiség jegyében megjelenik a román és az örmény kultúra is, az érdeklődők a többi között képzőművészeti,

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

18., szerda

A Nap kel
8 órakor,
lenyugszik
17 óra 6 perckor.
Az év 18. napja,
hátravan 347 nap.

Isten éltessen!

Ma **PIROSKA**,
holnap **SÁRA** és **MÁRIÓ** napja.
SÁRA: héber eredetű, jelentése: hercegnő, uralkodónő.
MÁRIÓ: a Máriusz latin nemzetségnév olasz változata, jelentése a férfi szóra vezethető vissza.

IDŐJÁRÁS

Felhős, ködös idő

Hőmérséklet:
max. 9 °C
min. 5 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. január 17.

1 EUR	4,9314
1 USD	4,5583
100 HUF	1,2353
1 g ARANY	279,3302

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Költészetünk vadvirága

Január 26-án, csütörtökön 16 órától az erdőszentgyörgyi művelődési otthon kistermében (volt mozi) Marosán Csaba kolozsvári színművész Költészetünk vadvirága című rendhagyó Petőfi-műsorát adja elő. Az eseménnyel a Himnusz születésének és a 200 éve született költő emlékének adóznak. Szervezők: a Szent György Technológiai Líceum, a Bodor Péter Művelődési Egyesület és Erdőszentgyörgy Polgármesteri Hivatala.

A szenvedélyektől a kiégésig

Január 18-án, szerdán 18 órakor a Kolozsvári Akadémiai Bizottság kerekasztal-sorozatának Tudomány Köz élettudományi beszélgetésére kerül sor, amelynek témája: A szenvedélyektől a kiégésig. Beszélgetőtársak dr. Brassai Attila, dr. Frigy Attila és dr. Gáspárik Andrea Ildikó, a marosvásárhelyi orvosegyetem oktatói. A beszélgetés házigazdája és moderátora dr. Ábrám Zoltán. A beszélgetés végigkövethető és a későbbiekben újrahallgatható a KAB honlapján: www.kab.ro

A magyar kultúra napja Marosszentgyörgyön

Január 22-én, vasárnap 18 órától a marosszentgyörgyi római katolikus plébánia tanácstermében a magyar kultúra napi rendezvényen fellép Pataki Ágnes versmondó, a Soli Deo Gloria vegyes kar; Nemes Gyula közíró bemutatja a szászrégeni Budai Antal István fotóművész kiállítását. Énekel az egyházközség Szent György kórusa, a Kolping Család kórusa, a Jubilate Deo ifjúsági kórus és a Jubilate gyerekkórus.

Közlekedési szabálysértések

Január 14-én este a marosvásárhelyi Éden utcában rutinellenőrzésen kiderült, hogy egy 35 éves marosvásárhelyi lakos úgy ült a volánhoz, hogy korábban felfüggesztették gépkocsivezetői jogosítványát. Bűnvádi eljárást kezdeményeztek ellene. Másnap este, amikor a szászrégeni rendőrök a Mihai Viteazu utcában megállítottak egy 19 éves fiatalt, kiderült, hogy drogfogyasztást követően ült a kormányhoz. Ellene is bűnvádi eljárást kezdeményeztek.

Ellenőrizték a személyszállítást

Január 13-án reggel a közlekedési rendőrök ellenőrizték a személyszállító cégek buszait. A razzia alatt 119 járművet állítottak meg, 29 esetben bírságoltak, egy jogosítványt és három autó forgalmi engedélyét függesztették fel különböző szabálysértésekért. A többi között azt vizsgálták, hogy a közszállítási cégek miként tartják be a törvényt. Az ellenőrzés során a marosvásárhelyi 1918. December utcában megállítottak egy 51 éves férfi által vezetett haszonjárművet is, amelynek rakterében fűrészáru volt. Kiderült, hogy nem volt szállítási engedélye, így lefoglalták a járművet és a faanyagot, továbbá 9000 lejre megbírságolták az érintettet.

Hírszerkesztő: Vajda György

Keresztúr nevű települések találkozója

Július 13–16. között nagyszabású rendezvénynek ad otthont Maroskeresztúr, idén ugyanis itt tartják meg a Kárpát-medencei Keresztúr nevű települések találkozóját. Összesen 32 ilyen települést tartanak számon, közülük mintegy húszan szoktak részt venni az évi rendszerességgel megrendezésre kerülő együttléten. Ez körülbelül ezer vendéget jelent – tájékoztatott *Kovács Edit* polgármester.

A találkozó egyik kiemelt programpontja az emlékkőállítás lesz. A vésett kő a település első írásos említésének, az 1332-es esztendőnek emlékét őrzi majd a keresztúri parkban, a régi szökőkút helyén.

A kulturális élet terén a község legközelebbi rendezvénye a február 4-i farsangi kosaras bál, ahol a Blue Art zenekar muzsikál, illetve Modra Noémi operaénekes, Sántha Huba zongora- és Czegő Szilárd zongoraművész is fellép. Ezt követően a március eleji tavaszi vásárra kerül sor, amire már elkezdték az előkészületeket. *(n.sz.i.)*

Lázadni veletek akartam

Január 22-én, vasárnap 19 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata is műsorra tűzte a Yorick Stúdióval közösen színpadra állított, Bódi Attila művéből készült Lázadni veletek akartam című produkciót.

A történet a Ceaușescu-diktatúra utolsó heteiben játszódik. Ennek a reménytelen időszaknak a legmélyebb és legsötétebb bugyrait mutatja a szerző, a legérzékenyebb korosztályon, a kamaszok szemén keresztül. Három érettségi előtt álló fiú az élet szűkössége ellen lázadva rendszerellenes akciókba kezd. Noha a lázadónak született Péter, a hatalom és barátai között őrlődő, konformista Zoli és az egész világgal, benne saját magával is békétlenségben élő Áron indítékai egészen eltérőek, a kezdeti sikerek mámorítóan hatnak mindannyiukra. Harminc évvel később egy osztálytalálkozó alkalmával kell szembenézniük tetteik valódi következményeivel.

Szereplők: László Csaba, Sebestyén Aba, Szász Csaba, rendező: Sebestyén Aba. A regényt színpadra alkalmazta Barabás Olga, zeneszerző Cári Tibor, Szász Csaba, díszlet- és jelmeztervező Sós Beáta, operatőr Komesz Szilvia, rendező-asszisztens Talán Vanda. A következő előadás január 31-én, kedden 19.30-tól kezdődik a Nemzeti Színház Kistermében. Jegyvásárlás a Nemzeti Színház nagytermi jegypénztárában.

Petőfi live Szászrégenben

Január 22-én, vasárnap 17 órától a magyar kultúra napja alkalmából a radnótfájai református Kistemplomban (Radnótfájai út 35. szám) Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója tiszteletére szervezett Petőfi live című előadás egy vidám hangú vándorszínész ügyes-bajos dolgairól szól.

Fellép Laczkó Vass Róbert színművész és Székely Norbert zongorista.

A rendezvényt a Kemény János Művelődési Társaság szervezi.

Táncház

Az Erdélyi Hagyományok Háza január 20-án, pénteken 18 órától marosvásárhelyi, Sáros utca 1. szám alatti székhelyén 12-18 éves fiataloknak szervez táncházat. Zenél az erdőszentgyörgyi Györgyi Tamás és bandája (nyárádmenti, küküllőmenti, vajdaszentiványi, széki és kalotaszegi táncrendekhez való zenét). Mivel kosaras bálról van szó, a szervezők várják a résztvevők alkalomhoz illő hozzájárulását, és elvárják, hogy a táncházhoz illő viseletben jelenjek meg (lányoknak szoknya, karaktercipő, fiúknak kalap, kucsma, lajbi stb.).

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Az idei külpolitikai prioritásokat ismertette az elnök

România 2023-ban is minden szükséges támogatást megad Ukrajnának és Moldovának, idén a schengeni övezet tagjává akar válni, ugyanakkor az energetikai biztonság ügyét is külpolitikája prioritásaként kezeli – hangoztatta Klaus Iohannis államfő kedden, a Bukarestben akkreditált nagykövetek előtt mondott beszédében.

Az elnök a 2022-es esztendő mérlegét megvonó és a román külpolitika idei céljait felvázoló elemzésében leszögezte: Bukarest erősíteni fogja stratégiai partnerségét az Amerikai Egyesült Államokkal, ugyanakkor növelni szeretné szerepét és befolyását az EU-ban és a NATO-ban. Románia az európai országok közül elsősorban stratégiai partnereivel akarja kétoldalú kapcsolatait fejleszteni: Iohannis szerint ezen 12 ország közé tartozik Magyarország is.

Az államfő elítélte az Ukrajna elleni orosz agressziót, és azt ígérte: Bukarest továbbra is mindent megad Kijevnek és Chișinăunak „mindaddig, amíg szükséges", a két – immár tagjelölt – ország európai uniós integrációjának támogatását is beleértve.

A bukaresti külképviseletek vezetői előtt elmondott évértékelőjében az elnök megállapította: Oroszország Ukrajna ellen indított törvénytelen háborúja nyomán minden megváltozott, de szerinte Románia „példásan reagált az EU és a NATO határainál kialakult válságra". Iohannis az ország határait átlépő 3,3 millió ukrajnai menekültnek nyújtott segítséget, a 11 millió tonnányi, Románián keresztül exportált ukrán gabonát, az Ukrajnának szánt külföldi segélyszállítmányok útját megszervező szucsávai logisztikai központ kialakítását említette.

NATO-tagállamként Románia sikernek tartja a keleti szárny megerősítéséről született döntéseket, a Romániában francia parancsnokság alatt működő NATO-harccsoport létrehozását. Iohannis külön köszönetet mondott Lengyelországnak, Portugáliának, Olaszországnak, Spanyolországnak, Kanadának, Nagy Britanniának, Németországnak, Luxemburgnak és Észak-Macedóniának, amiért katonákat küldtek Romániába. Romániában jelenleg mintegy ötezer külföldi NATO-katona teljesít szolgálatot.

Iohannis a 2022-es év egyik román sikereként üdvözölte az ország igazságügyi monitoringja – az úgynevezett együttműködési és ellenőrzési mechanizmus (CVM) – lezárását, ugyanakkor hozzátette: ezt az eredményt idén ki kell egészíteni Románia schengeni csatlakozásával, mert Románia minden feltételnek eleget tesz, és „a schengeni övezetben a helye".

Az elnök szerint a háború okozta válságra adott válaszában Bukarest kiemelt figyelmet fordít arra, hogy diverzifikálja energiaforrásait és csökkentse polgárai energiaszámláit. Úgy értékelte: a regionális együttműködés hozzájárul a közös ellenálló képesség erősítéséhez.

Iohannis szerint a Fekete-tenger térségében megnőtt az érdeklődés az új energetikai útvonalak kiépítése iránt, szerinte ennek kiváló példája az Azerbajdzsán, Georgia, Románia és Magyarország között, a Fekete-tenger alatt kiépítendő elektromos vezeték, amelynek lefektetéséről Bukarestben állapodtak meg a négy ország vezetői. *(MTI)*

Korrupciós ügyben hallgatták ki a szállítási minisztert

Tanúként kihallgatta kedden Sorin Grindeanu szállítási minisztert a korrupcióellenes ügyészség (DNA) abban az ügyben, amelyben a Román Vasúttársaság (CFR) megbízott vezérigazgatóját, Ion Simu-Alexandrut hivatali visszaélésre és hivatali hatáskör túllépésére való felbujtással gyanúsítják – tudta meg vádhatósági forrásokból az Agerpres.

Ion Simu-Alexandru és a CFR műszaki vezérigazgató-helyettese, Petru Ceșa ellen hétfőn indított büntetőeljárást a DNA. Az ügyészség közleménye szerint Ion Simu-Alexandru felbujtására 2022 áprilisában Petru Ceșa, hivatali hatáskörét túllépve, a CFR temesvári regionális kirendeltségének vezetőjévé nevezte ki a vasúti társaság jelenlegi megbízott vezérigazgatóját.

A DNA szerint a döntés hátterében az a szándék állt, hogy Ion Simu-Alexandru vezetői tisztségben maradhasson, miután lejár a megbízatása a CFR élén. Miután ez a döntés nyilvánosságra került, Petru Ceșa – szintén a megbízott vezérigazgató felbujtására – fegyelmi okokra hivatkozva felbontotta annak a beosztottjának a munkaszerződését, aki kiszivárogtatta az információt a sajtónak – olvasható a DNA közleményében. *(Agerpres)*

EMSZ: Nem történt felelősségre vonás a székelyudvarhelyi román provokáció ügyében

Nem lesz jogi következménye a 2017 szeptemberében történt székelyudvarhelyi román provokációnak, a hatóságok elévültnek tekintik az ügyet – közölték a romániai hatóságok az Erdélyi Magyar Szövetséggel (EMSZ).

A párt keddi közleményében arra emlékeztetett, hogy Zakariás Zoltán, az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) jelenlegi parlamenti képviselője, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) akkori Hargita megyei elnöke és Ölvedi Zsolt, az EMNP korábbi székelyudvarhelyi elnöke ismeretlen elkövetők ellen tett feljelentést egy, az interneten 2017 szeptemberében megjelent videó miatt.

Ebben egy magát „Miliţianulnak" nevező román férfi próbálja bizonyítani, hogy azért nem szolgálták ki miccsel az egyik székelyudvarhelyi áruháznál található falatozónál, mert nem tudott magyarul. Az esetet követően kiderült, hogy a férfi nyitás előtt próbált meg többször is vásárolni, uszító szándékkal készült a felvétel.

Az EMNP akkori politikusai gyűlöletkeltés miatt tettek feljelentést ismeretlen tettes ellen, amelyre csak most adtak érdemi választ a román hatóságok. Közölték: elévültnek tekintik az esetet, nem lesz jogi következmény – írta közleményében az EMSZ.

Ebben Zakariás Zoltán úgy értékelte, senkit nem érhet váratlanul a hatóságok döntése, hiszen „immár rendszerszintűvé vált az a gyakorlat, hogy az erdélyi magyarság sérelmére elkövetett bűncselekmények kivizsgálását késleltetik, sőt, akadályoztatják a román hatóságok, ha pedig mégis történik előrelépés, annak rendszerint közösségünk a kárvallottja".

Emlékeztetett, hogy 2017 óta számos magyarellenes provokáció történt Romániában. „Támadás érte intézményeinket és közösségeinket, sőt, fizikai atrocitásokra is sor kerülhetett. Gondoljunk csak az úzvölgyi temetőben történtekre, amikor zászlórudakkal és botokkal támadtak a békésen imádkozó magyar megemlékezőkre" – mutatott rá.

Ezek nem elszigetelt jelenségek, vélte a politikus. „Romániában állampolitikává vált a magyarellenesség" – hívta fel a figyelmet Zakariás Zoltán, aki arra emlékeztetett, hogy Mihai Tudose korábbi miniszterelnöknek és Klaus Iohannis államfőnek is voltak magyarellenes megnyilvánulásai.

„Noha minden esetben megtettük a szükséges jogi lépéseket, ezek következmények nélkül maradtak" – vonta le a következtetést. Hangsúlyozta, a székelyudvarhelyi ügyet sem önmagában kell szemlélni, hiszen utána a fogyasztóvédelmi hatóság átfogó ellenőrzéseket indított a három székely megyében.

„Úgy látszik, bevett gyakorlattá vált az egymást követő csődös kormányzatok kudarcait magyarellenes provokációkkal elfedni, s félő, hogy ez a jövőben sem lesz másként" – hívta fel a figyelmet Zakariás Zoltán. Mint ígérte, újra és újra fel fog lépni az uszítókkal szemben, és a nemzetközi fórumokat is rendszeresen tájékoztatja a magyarellenes eseményekről. A politikus szerint önkormányzati szinten is ennek érdekében kell dolgozni. *(MTI)*

Hollandiában kapták el az Iszlám Állam feltételezett biztonsági főnökét

Hollandiában letartóztattak egy 37 éves szíriai férfit, akit azzal gyanúsítanak, hogy az Iszlám Állam és az an-Nuszra Front nevű terrorszervezetek biztonsági szolgálatában töltött be vezető szerepet a szíriai polgárháborúban – közölte a holland ügyészség kedden.

A gyanúsított 2019-ben kért menedékjogot Hollandiában, és ezt követően egy Arkel nevű dél-hollandiai kisvárosban telepedett le.

Letartóztatásához egy rendőrségi bejelentés vezetett el. A nyomozás során olyan információkra derült fény, amelyek arra utalnak, hogy 2015 és 2018 között az Iszlám Állam biztonsági szolgálatának vezetésében segédkezett, ezt megelőzően pedig két évig ugyanezt a tisztséget töltötte be az an-Nuszra Front nevű terrorszervezetnél. Az an-Nuszra Front az al-Kaida nemzetközi terrorhálózat szíriai ágaként működött, majd új néven – Dzsabhat Fatah es-Sám – a Hajat Tahrír as-Sám szélsőséges iszlamista ernyőszervezet élére állt.

„A gyanú szerint a férfi az Iszlám Államban betöltött pozíciójából fakadóan részese volt azoknak a háborús bűncselekményeknek is, amelyeket a szervezet Szíriában követett el" – közölte az ügyészség.

A gyanúsítottat pénteken állítják vizsgálóbíró elé Hágában.

Hollandiában 2019-ben fogták el az an-Nuszra Front katonai parancsnokát, aki 2014 óta menedékkérőként élt a családjával országban. Az Abu Kudr nevű férfit egy évvel később háborús bűntettek miatt 20 év börtönbüntetésre ítélte egy hágai bíróság. *(MTI)*

Ország – világ

Csökkent az ipari termelés a tavalyi első tizenegy hónapban

Romániában a nyers adatok szerint 1,1 százalékkal csökkent az ipari termelés a tavalyi első tizenegy hónapban 2021 azonos időszakához mérten – közölte pénteken az országos statisztikai intézet. A csökkenést főleg a villamos- és hőenergia, illetve a gázelőállítás és -szolgáltatás 8,8 százalékos visszaesése okozta. A bányaipari kitermelés 2,9 százalékkal maradt el a tavalyitól, ugyanakkor a feldolgozóipar termelése 0,3 százalékkal nőtt. 2021-ben egész évben 7,1 százalékkal nőtt a román ipari termelés, miután 2020-ban 9,2 százalékkal, 2019-ben pedig 2,3 százalékkal mérséklődött az előző évhez mérve. Az ipari termelés a bruttó hazai termék mintegy 20 százalékát adja. *(MTI)*

Növekszik a veszélyes hulladék mennyisége az unióban

Az Európai Unióban keletkező veszélyes hulladék mennyisége több évtizede folyamatosan növekszik, a csökkentésre irányuló közösségi intézkedések ellenére – állapította meg az Európai Számvevőszék hétfőn közétett jelentésében. Az Európai Unió luxembourgi székhelyű számvevőszéke emlékeztetett, a veszélyes hulladék keletkezésének megelőzése 1991 óta uniós prioritás, a vonatkozó intézkedések középpontjában a gazdasági szereplők terméktervezési és -gyártási módjának befolyásolása, a szennyezők felelőssé tétele, valamint a fogyasztók jobb tájékoztatása áll. Mindezen kezdeményezések ellenére az unióban keletkező veszélyes hulladék mennyisége nem csökken – figyelmeztettek. A veszélyes hulladék illegális lerakása és kereskedelme továbbra is jövedelmező üzlet: becslések szerint az éves bevétel csak a kereskedést tekintve 1,5 milliárd és 1,8 milliárd euró közé tehető – írták. Ritka a felderítés, a nyomozás és a vádemelés, a büntetések pedig alacsonyak – hívták fel a figyelmet. *(MTI)*

Az egységes piac az integráció egyik legnagyobb eredménye

Az uniós egységes piac az egyik legnagyobb eredménye az európai integrációnak, az európai gazdaság gerince, a jólét és a gazdagság forrása – jelentette ki Margrethe Vestager versenypolitikáért felelős uniós biztos Strasbourgban, az Európai Parlament plenáris ülésén, amelyet az egységes piac megalakítása 30. évfordulójának szenteltek. Vestager hangsúlyozta, hogy az uniós egységes piac a fogyasztóknak védelmet nyújt, szavatolja a termékbiztonságot, az árakat alacsonyan tartja, és kiszámíthatóvá teszi a nemzetközi kereskedelmet. Az uniós egységes belső piac fontos szerepet tölt be a klímaváltozás mérséklésében, hozzájárul a tiszta energiaforrások kiaknázását lehetővé tevő, illetve a digitális átállást segítő innovációhoz – emelte ki. *(MTI)*

A Kultúra hetének derekán

(Folytatás az 1. oldalról)

színházi, zenei, irodalmi, történelmi, gasztronómiai, néprajzi jellegű és ismeretterjesztő előadásokon vehetnek részt, amelyek közül a gyermekprogramok sem hiányoznak.

Ma (szerdán) délután például vetített képes élménybeszámolót tart Veress Zsombor gyógyszerész és világutazó, csütörtök délután bemutatják Kiss Csekme Márta Orvosaink emlékezete 4. című kötetét, pénteken délelőtt könyvbemutatóval egybekötött gyermekfoglalkozás lesz kisiskolások számára, délután könyvbemutató és ismeretterjesztő előadás, utóbbin Bányai Réka A mikházi és szárhegyi ferences kolostorok régi könyvei című kötetét ismerhetik meg az érdeklődők. Péntek délután ifjúsági táncház veszi kezdetét, szombaton délelőtt dr. Pokorny László farmakobotanikus tart ismeretterjesztő előadást, kora délután pedig a Látó szépirodalmi folyóirat Petőfi-számának, a PetőfiLátó 200-nak a bemutatója következik. Szombat délután a Vass Norbert által szerkesztett Mindenki! – koncertek, történetek a beat és a rock aranykorából című könyvet mutatják be, míg január 22-én, vasárnap, a magyar kultúra napján Barabás Kisanna tart ismeretterjesztő előadást Fasípok és színes üvegdarabok (Johann Isaac Vest orgonája és Carl Ludwig Türcke ólmozott üvegablakai a plébániatemplomban) címmel. A programsorozat részeként péntekig a Teleki Sámuel (1739-1822) című emlékkiállítás is megtekinthető a Teleki Tékában. Ugyancsak vasárnap, a Kultúrpalota nagytermében a magyar kultúra napja alkalmából várják a közönséget a Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa által szervezett rendkívüli hangversenyre, amelyen Bartók Béla, Kodály Zoltán és Liszt Ferenc művei hangzanak el Hamar Zsolt vezénylete alatt, Dávid Tamás hegedű- és Székely Attila zongoraművész közreműködésével, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarának és a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Karnak a kíséretében.

Idén is gazdag műsorrendben válogathatunk, amelynek teljes programját január 12-i számunkban közöltük. Még öt nap maradt hátra az eseménysorozatból, érdemes ellátogatni rá.

Támogatják az erdősítést

„A helyreállítási alapból közel 1,2 milliárd eurót különítettünk el azok támogatására, akik erdősítik területeiket, valamint a biológiai sokféleség védelmét is támogatjuk. A tavalyi év másfél Celsius-fokkal haladta meg a korábbi évtizedek átlagát, és a harmadik legmelegebb év volt Romániában. Ugyanakkor kilenc aszályos hónapunk volt az elmúlt mezőgazdasági évben, a csapadék a sokéves átlag felét is alig érte el. Ezek az adatok is megerősítik, amit évek óta tapasztalunk, hogy az éghajlatváltozás valós fenyegetést jelent. Éppen ezért kiemelt szerep jut az erdőknek, hiszen az erdők a legellenállóbbak a klímaváltozás hatásaival szemben, és jelentősen hozzájárulnak az éghajlat szabályozásához” – közölte Tánczos Barna környezetvédelmi, erdészeti és vízügyi miniszter.

A tárcavezető kiemelte: a tavaly ősszel elfogadott országos erdőstratégiával összhangban jelenleg is tart a legnagyobb erdősítési program. „Továbbra is várjuk azoknak a földtulajdonosoknak a pályázatait, akik beerdősítenék területüket. Nemcsak a telepítés költségeit térítjük meg, hanem 20 éven át hektáronként évi 456 eurós támogatással is ösztönözzük azt, hogy minél több területet erdősítsenek Romániában” – mondta Tánczos Barna.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai szerint 2022 volt a harmadik legmelegebb év a romániai meteorológiai mérések történetében, az éves átlaghőmérséklet 11,77 Celsius-fok volt, ami 1,55 Celsius-fokkal haladta meg az 1981–2010-es átlagot. Az 1900–2022 közötti időszak öt legmelegebb éve: 2019, 2020, 2022, 2015 és 2007, a 2012–2022 közötti időszak pedig 11 egymást követő év legmelegebbje, ami egyértelműen megerősíti a levegő hőmérsékletének emelkedő tendenciáját Romániában. A mérések kezdete óta az elmúlt húsz évben jegyezték a legnagyobb hőmérséklet-emelkedéseket.

A 2021–2022-es mezőgazdasági évben kilenc aszályos hónap volt, az átlagos csapadékmennyiség a havi klimatológiai normák 44-45%-a (2022. március és júniusban) és 52-89%-a (2021. szeptember, október és november, 2022. január, február, május és július) között mozgott. A legkevesebb csapadék Moldvában, Dobrudzsában, Munténia nagy részén, a Bánátban, Körös-vidéken és Közép-Erdélyben volt. A 2021–2022-es mezőgazdasági év szezonális csapadékmennyiségeinek eloszlása azt mutatja, hogy azok az őszi, tavaszi és nyári évszakokban a klimatológiai átlag alatt voltak, kivéve a 2021–2022-es telet, amikor 2021 decemberében a szokásosnál magasabb értékeket mértek, de ez nem tudta ellensúlyozni a 2021 őszén kezdődő és 2022 tavaszán és nyarán folytatódó aszályt. *(közlemény)*

Forrás: rmdsz.ro

Erről jut eszembe

Fekete, fehér? Igen, nem? A jegyzetíró gyakran szembesül a dilemmával, a minket körülvevő jelenségek közül a pozitív vagy a negatív előjelűt válassza-e témaként. Gyakoribb az utóbbi, van úgy, hogy az ember azt érzi, folyton csak kritizálnivalóval szembesül. Nem véletlenül terjedt el a közhely, miszerint a téma az utcán hever. Mint Marosvásárhely szemete. Nem ezzel foglalkozom, azt sokan rugdossák ide-oda eredménytelenül. Pár újabb sor és ironikus megjegyzés aligha orvosolja a városnak ezt az új keletű baját és egyelőre megoldhatatlannak tűnő közegészségügyi problémáját. A helyzetjelentéshez persze más kifejezéseket, szakszavakat is használhattam volna, de egyszerűbb volt az orvoslóshoz fordulnom, hogy jelezzem, pozitív irányba fordítom mai gondolatmenetemet. Elvégre a mostanság csúcsra járatott kulturális élet dicsérendő eseményekből is bőven ellát mindannyiunkat. Zajlóban a kultúra Studium Prospero Alapítvány szervezte hete, változatos rendezvényei sok érdeklődőt megmozgatnak, általuk még gazdagabb lett a vásárhelyi programkínálat. Mindazok, akik vasárnap este ott voltunk a Studium HUB-ban rendezett rendhagyó tárlatnyitón, valószínűleg annak oldott, kellemes hangulatával feltöltődve választjuk ki az újabb felkeresendő rendezvényhelyszíneket. Igen, rendhagyót mondtam, mert akármennyire is hozzászoktunk a digitális világ újdonságaihoz, mégsem mindennapi, hogy a falakon ne képek függjenek, hanem képernyők, és azokon váltogassák egymást a bemutatandó alkotások. Létrehozóik közül viszont többen jelen voltak a vernisszázson, és nem a fehér köpeny menedékében, ahogy legtöbbször találkozhatunk velük, most okleveleket átvéve is tapsot váltottak ki a művészetkedvelő nyilvánosságból. Akkora közönség volt, hogy a tárlatot másodjára megrendező kurátoroknak, Nicoleta Radunak és Vass Tündének meg kell fontolniuk, jövőre talán az oktatási és művelődési központ nagytermébe kellene áthelyezniük a kiállítást. Pláne, ha arra számítanak, és joggal, hogy a tárlat folyamatosan terebélyesedhet. A tavalyi induláskor 17 egészségügyi dolgozó vállalta, hogy felmutatja, miképpen tudja kamatoztatni művészi tehetségét, hogyan képes kiteljesíteni alkotó kreativitását a rendelkezésére álló kevés szabadidőben, milyen módon tud a maga felüdülésére és a közösség örömére is vizuális látványt teremteni. Idén már 21 kiállító orvos, gyógyszerész, pszichiáter, asszisztens és más egészségügyi kiválóság állította ki fotóművészeti, festészeti, grafikai, plasztikai, díszítőművészeti munkáját. Igazán tetszetős, sokrétű válogatás gyűlt össze az ország 9 településéről – Marosvásárhely, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Nagyvárad, Brassó, Marosvécs, Nagyernye, Gyergyószárhegy, Szilágylompért – benevezett tárlatanyagból. Akárcsak tavaly, most is a fotósok remekeltek, bizonyára azért is, mert többségük már gyermekkorától rabja ennek a szenvedélynek, a természetjárás, a turizmus, az orvosokra jellemző jó emberismeret pedig ezen a területen nyilvánul meg a legmeggyőzőbben a sokéves művészi szakképzés hiányában is. A tárlat számozása azt is sejteti, hogy a szervezők szándéka felújítani Marosvásárhelynek azt a régi hagyományát, amely a művészkedő, zenélő, színjátszó, író, alkotó orvosok, fehér köpenyes tehetségek rendszeres fellépését, közönséggel való találkozását tette lehetővé. Ma már más világot, sokkal több képzeletmozgató valóságot ismerünk és élünk meg, mint az előző időszakokban, rendszerekben, de érdemes próbálkozni. Az orvoslás jelesei általában talentummal gazdagon megáldott emberek, sokan génjeikben hordozzák a tehetséget, miért ne ösztönöznénk humán értékeik ilyenszerű népszerűsítését, felerősítését az egyre inkább elidegenedő, magányra ítélt, önpusztító világ körülményei között is?! A vasárnapi est zenével zárult, orvos-menedzser, Jakab István Attila gitárjátéka nyújtott kellemes perceket a jelenlevőknek. Az élményt tetézte, hogy vele zenélt egyik fia, a nagyon tehetséges zongorista, Jakab Dániel. Mint megtudtam tőle, Dani zongoratanára a marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceumban az a Kovács Zsuzsa tanárnő, aki évekkel ezelőtt koncertzongoristaként is sikeresen szerepelt emlékezetes hangversenyeken, és akinek az édesapja, az egykori rádiós Kovács István kollégám annak idején sokszor és nagy élvezettel mesélt arról, hogy állítottak színpadra az orvosi egyetem tanári közösségével eseményszámba menő színházi bemutatókat. A hajdanvolt orvoszenekar emléke is eleven még ma is az idős vásárhelyiek körében. Sokan ilyen értelemben is össze tudnának boronálni az enyémhez hasonló, nemzedékek egész sorát összehozó emlékkapcsolásokat. Olyan tények voltak ezek, amik hidakat építettek az emberek közé, képesek voltak kisebb-nagyobb közösségi, társadalmi sebeket behegeszteni. Sajnos ma már könnyebb sok mindent haszontalannak minősítve az idejétmúlt, anakronisztikus holmik hulladékgyűjtőjébe süllyeszteni, mint megpróbálni felújítva ismét a köz hasznára fordítani őket.

N.M.K.

Egyelőre nem zár be az ócskapiac

(Folytatás az 1. oldalról)

Cserébe 200 lakást kellett volna építeni

A sajtófelelős elmondta, a volt kaszárnya és az ócskapiacnak helyet adó udvar már évek óta peres ügy tárgyát képezi, nem ebben a mandátumban kezdődött.

Az ingatlan sorsának előzménye az, hogy a marosvásárhelyi tanács 2010 szeptemberében a 318-as határozattal elfogadta, hogy a város átveszi a Călăraşilor utca 107. szám alatt található – 130671-es telekkönyvi számmal jegyzett –, állami közterületként nyilvántartott, a Védelmi Minisztérium kezelésében lévő 6,45 hektár területet a kaszárnya épületeivel együtt, és ennek kezelését a városi tanácsra ruházza.

A határozat leszögezi, hogy miután az ingatlan átkerül a városhoz, a területet rendezik. A helyi tanács vállalta, hogy a volt katonai létesítményért cserébe 200 katonai szolgálati lakást épít, s a tömbházakhoz tartozó területet átengedi állami közterületnek, amely a Védelmi Minisztérium kezelésébe kerül majd. A területet a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalnak kellett volna biztosítania, minden valószínűség szerint a Raktár utcában, míg a lakások építését az Országos Lakásügynökségnek (ANL) kellett volna finanszíroznia.

Azonban a lakásügynökség nem biztosította a beruházáshoz szükséges összegeket, ezért a város nem teljesítette vállalt kötelezettségét. Hogy a lakásügynökség miért nem finanszírozta az építkezést, arról nem kaptunk tájékoztatást. Minthogy arra sincs válasz, hogy a város hogyan vállalt fel egy olyan szerződéses kötelezettséget, aminek teljesítése nem volt garantálható.

A visszaszolgáltatásról a január 31-i tanácsülésen döntenek

A lakásépítés kötelezettségének elmulasztásából fakadóan konfliktusos helyzet alakult ki a város és a román állam között, a katonai létesítményt visszaigényelte az állam. Ennek érdekében a Védelmi Minisztérium pert indított, a dossziét 2015-ben 435/43. számmal iktatták.

A polgármesteri hivatal jogügyi osztályának tavaly október 24-én kelt tájékoztatása szerint 2022. október 20-án a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék végleges ítéletet hirdetett a szóban forgó ingatlan ügyében. Ezzel megerősítették a Maros Megyei Ítélőtábla 2020 júliusában hozott döntését, amelyben arra kötelezik a marosvásárhelyi tanácsot, hogy a Călăraşilor utca 107. szám alatt található teljes ingatlant a kaszárnyával és a területtel együtt – ami az iratokban 6,4 hektár, de valójában 5,6 hektár terület – a város át kell engedje az államnak, a Védelmi Minisztérium kezelésébe.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a közelmúltban a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszéktől értesítést kapott, hogy az ingatlant vissza kell szolgáltatni, erről január 31-én a soros tanácsülésen fog döntést hozni az önkormányzati testület.

A város bérbe venné a területet

Borsos Csaba elmondta, hogy a polgármesteri hivatal lépéseket tesz, hogy bérbe vehesse a szóban forgó területet, s továbbra is itt üzemeltesse az ócskapiacot, amíg más megfelelő területet találnak. Soós Zoltán polgármester a Védelmi Minisztériummal tárgyal ennek érdekében. A város azt is fontolgatja, hogy megvásárolja a területet, ehhez viszont a másik fél nyitottságára és hajlandóságára lesz szükség.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Kertészmérnök-hallgató a festővászon előtt

Aszalos Beáta virágálmai

A maroskeresztúri Aszalos Beátát **szabadidejében rendszerint a természetben lehet megtalálni: az erdőben, a Maros-parton vagy a mező közepén, múzsái, a festményein üzenő növények „társaságában”.**

Nagy Székely Ildikó

Fotó: Nagy Tibor

A Sapientia egyetem kertészmérnöki szakán tanuló fiatal nő akrilképeivel részt vett a – decemberben első alkalommal megszervezett – keresztúri karácsonyi vásáron, és vágyai közé tartozik egy egyéni kiállítás, hogy minél szélesebb közönségnek megmutathassa mindazt, amit vászonra álmodik. Vizuális művészetek iránti érdeklődése kisiskolás korára vezethető vissza – derült ki beszélgetésünk során.

– Egyszer első osztályban az volt románból a házi feladat, hogy rajzoljunk egy kutyát, és én versenyeztem az egyik osztálytársnőmmel, hogy melyikünk munkája lesz szebb, élethűbb. Neki aztán az édesanyja segített, de ez nem vette el a kedvemet az egésztől, így hamarosan a füzetlapok szélét is kidíszítettem, és gyakran egy-egy lecke után is rajz következett. Kezdetben A4-es papírlapra rajzoltam grafitceruzával, fekete-fehérben, a portrékészítéssel is megpróbálkoztam. Négy-öt éve a településünkhöz közel eső bevásárlóközpontban megjelentek a festővásznak, akkor tértem át az akrillal való munkára.

Beáta ösztönösen érzi a színek, formák harmóniáját, ilyen jellegű oktatásban nem részesült.

– Az általános iskolát a szülőfalumban végeztem. Szerettem volna utána a művészeti líceumba felvételizni, de egy ismerősöm meggyőzött arról, hogy nem jó ötlet, mivel első osztálytól kellett volna megalapoznom ez irányú felkészültségem. Így a marosvásárhelyi Traian Vuia szakközépiskolába jelentkeztem fodrász szakra, majd érettségi után egy fodrásztanfolyamot is elvégeztem.

Jövőkép damaszkuszi rózsákkal

– Hogyan jött képbe a Sapientia kertészmérnöki képzése? – kérdeztük.

– A kertészkedést is kiskoromban szerettem meg, akárcsak a rajzolást, festést. Nagymamám kertjében sokat segítettem, édesapámmal a szőlőt rendeztük, így nem volt számomra idegen ez a világ. Igaz, eredetileg tájépítészetire készültem, de a testvérem azt mondta, ennek itt nincs jövője, ezért esett végül a választásom a kertészmérnöki szakra. 2018-ban felvételiztem az egyetemre, a pandémia, illetve az online oktatás és vizsgázás nehézségei miatt azonban a harmadévet jobbnak láttam megismételni, így jelenleg éppen a negyedéves szesszió kihívásainak igyekszem eleget tenni. 2018-ban elvesztettük édesapámat, és mivel ő rajongott a rózsákért, az államvizsga-dolgozatom témájául a damaszkuszi rózsafajtát választottam. Nagy álmom, hogy az egyetem elvégzése után ennek a fajnak a termesztésével foglalkozzam, és meg is van hozzá a terület, de be kell keríteni, és közművesíteni kell, ami komoly anyagi erőfeszítést jelent, így egyelőre egy kertészetben szeretnék elhelyezkedni.

Beáta már egy ideje vállal fa- és cserjemetszést, és bízik benne, hogy az elkövetkezőkben még több felkérése lesz. Szenvedélyes védelmezője az elhanyagolt, indokolatlanul kivágásra ítélt fáknak, amelyeknek csak koronaalakításra lenne szükségük.

– A tömbházunk előtt magasló, 15 éves császárfát is sikerült megvédenem. Gyermekkoromban sok bokor és fa volt az otthonunk előtt, most már csak ez az egy maradt – teszi hozzá, majd azt is elárulja, hogy idén nyáron a Németországban élő testvéréhez is készül metszeni. A természet ajándékait egyébként nemcsak festményein, hanem fényképezőgépével is meg szokta örökíteni, jelenleg négyszáznál több ilyen fotója van, akrilképekből pedig több mint ötven.

– A festményeim közös jellemzője a sötétebb, fekete vagy zöld háttér, ami kiemeli a képen megjelenő növényt A zöld egyébként a kedvenc színem, régebb a hajam is ilyen árnyalatú volt, csak időközben kicsit felnőttem – mosolyodik el beszélgetőtársunk, aki megrendelésre is szívesen alkot, legyen szó bármilyen növényről vagy tájképről. Munkáival a Canvas painting green lady Facebook-oldalon lehet közelebbről megismerkedni.

Szárhegy 2022 kiállítás

Marosvásárhelyen is bemutatják a Gyergyószárhegyi Alkotóközpont tavalyi művésztelepeinek válogatott anyagát. A kiállítás január 19-én, csütörtökön 17 órakor nyílik meg a Bernády Házban.

A tárlat a hosszú ideje kialakult együttműködés keretében állít ilyenkor, év elején a megyeszékhely közönsége elé a nemzetközi művésztelepen előző esztendőben készült alkotásokból egy reprezentatív gyűjteményt.

Átlagban 40-45 vizuális művész dolgozik az évi három szárhegyi táborban, és hoz létre kortárs műveket. 2022-ben Adriana Lucaciu (RO), Arkadiusz Ignaszak (PL), Bajkó Attila (RO), Balassa Boglárka (D), Bartus Ferenc (HU), Bíró Boglárka (N), Cservenka Edit (HU), Csillag István (RO), Csillag R. Imola (RO), Dér Virág (HU), Elekes Károly (HU), Fazakas Barna (RO), Fazakas Ildikó (RO), Fazakas Réka (HU), Ferencz S. Apor (RO), Ferencz Zoltán (RO), Filip Gajewski (PL), Harro Schmidt (D), Heinecke Uta (A), Kácser László (HU), Koroknai Zsolt (HU), Léstyán Csaba (RO), Ocskay László –Doky (HU), Orbán Zsófia (HU), Palkó Tibor (HU), Papp Ildikó (HU), Pető Hunor (HU), Sebestyén Zoltán (HU), Siklódy Ferenc (RO), Silviu Nopcea (RO), Szepessy Béla (HU), Taskovics Éva (HU), Tomasz Wendland (PL) volt a művésztelep vendége.

Munkáikat a kiállítás kurátora, Ferencz Zoltán ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

Újra műsoron a Retromadár

Január 19-én, csütörtökön 19 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata újra műsorra tűzte a Radu Afrim által írt és rendezett Grand Hotel Retromadár című előadást, amely a kommunista éveket idézi bizarr és helyenként drámai, máskor komikus felütéssel.

Egy korkép rajzolódik ki, amely nemcsak a letűnt időszakról, hanem a jelenkor problémáiról szóló reflexió is. Az előadás éles társadalomkritika is egyben. A román felirattal követhető darab 16 éven felülieknek ajánlott.

Jegyek a Nemzeti Színház nagytermi jegypénztárában (nyitvatartás hétköznapokon 9 és 19 óra között, telefonszám: 0365 806 865), a helyszínen előadás előtt egy órával válthatók, valamint a Biletmaster oldalán: https://bit.ly/3Z4CPYe.

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

Bátyusszigor

Roland mindig saját „kuckóra” vágyott. Egypár lépésnyi szobára, ahol megélheti az elvárásoktól mentes hétköznapok szabadságát, olvashat vagy meditálhat, sőt még zenét is hallgathat, anélkül hogy jóakaró kezek mindegyre rányissák az ajtót megtudakolni, meddig tart még az „édes semmittevés”.

– Gyermekkorom tizennyolc évében – tudniillik anyukám sosem kezelt létkérdésekkel küzdő, sérülékeny kamaszként, neki a nagykorúságomig, sőt talán még azután is kisfiú maradtam –, szóval a születésem utáni közel két évtizedben mindennap meg kellett harcolnom a kizárólag rólam szóló, röpke percekért – kezdte történetét régi ismerősöm, akinek nyugtalan, megpihenni képtelennek tűnő természete sokáig rejtély volt számomra. – A szüleim válópere után szabadultak el körülöttem az indulatok, addig viszonylag feltűnésmentesen folyt nálunk az élet. Kisiskolás voltam, amikor apám egyik napról a másikra elköltözött tőlünk. Ennek – könnyen „megszemélyesíthető” – okát természetesen eltitkolta tőlem édesanyám és a hét évvel idősebb bátyám, akik mintha valami titkos szövetségbe léptek volna ellenem ebben a sorsfordító helyzetben. Hirtelen mindkettőjük elsőszámú „küldetése” az én jó úton tartásom lett, de mivel anyám gyakorlatilag „működésképtelenné” vált az elkövetkező hosszú időszakban, a testvérem „nevelgetett”. Pontosabban ő határozta meg az otthoni és iskolai feladataim ütemtervét, amelynek hiánytalanul eleget kellett tennem, ha el akartam kerülni a „bátyusszigort,” ahogy ő foglalta egyetlen szóba a fegyelmezési módszereit.

– Mit jelent az, hogy édesanyád „működésképtelen” lett? – szóltam közbe.

– Nem tudom, láttál-e már mély depresszióban lévő embert, mindenesetre én ezt kölyökfejjel úgy éltem meg, mintha az addig eléggé kapitányoskodó anyámmal testet cserélt volna egy mindenre érzéketlen, saját akarat nélküli űrlény. Betegszabadságot vett ki, és csak feküdt naphosszat az ágyában, a fal felé fordulva. Szerencsére valamennyire képes volt kívülről látni saját magát, így tudatosult benne, hogy segítségre van szüksége, és elkezdett pszichiáterhez járni, közben lassan a munkahelyére is visszatért. A felépülés azonban egy végeláthatatlan folyamat volt, és amíg tartott, teljesen ki voltam szolgáltatva a bátyám önkényuralmának, akinek anyám szabadkezet adott.

– Gyakran bántott a testvéred? – próbáltam újabb kérdéssel oldani a tisztán érezhető feszültséget.

– Nem telt el hét pofon nélkül, és ez még az enyhébb változata volt a „pedagógiájának”. Egyre jobban tartottam tőle, főleg, mert nem volt senki, akinek beszélhettem volna a sérelmeimről. A korombeliektől – barátoktól, osztálytársaktól – szégyelltem, hogy ilyen gyenge vagyok, a felnőttek között pedig nem akadt igazi támaszom. Egyedül apám értett volna meg – neki mindig is én voltam a kedvenc –, de ő annyira el volt varázsolódva az új választottjától, hogy nem mertem zavarni. A testvérem eminens tanuló volt, és zseniálisan játszotta a külvilág előtt az önfeláldozó tinédzser szerepét, aki szívügyének tekinti gyámoltalan öccse „patronálását”, így senkinek sem tűnt fel, hogy valami még sincs rendben ebben a szereposztásban. Utólag, felnőttként értettem meg a viselkedését, azt, hogy ő valóban családfenntartónak érezte magát a megcsonkult családi helyzetben, és a lelki, szellemi erejét meghaladó feladat miatti zaklatottságban rajtam vezette le az indulatait. Amikor összeállt bennem a kép, végre meg tudtam bocsátani neki. De azt a mai napig nem felejtem el, hogy egy elmulasztott rendrakás miatt képes volt kiborítani a földre az akváriumomat, amihez mindennél jobban ragaszkodtam akkoriban.

– Meddig tartott ez a terror?

– Körülbelül négy évig, amíg a bátyám egyetemre nem ment Kolozsvárra. Addig valamennyire anyám is magához tért, és bár fájlalta a pártfogójának tekintett nagyfia hiányát, erőt vett magán, és gondoskodott rólam, közben persze minden lépésemet ellenőrizte. Nekem sosem ment olyan fényesen a tanulás, mint a testvéremnek, így érettségi után inkább munkát kerestem. Árumozgatóként kezdtem dolgozni egy bevásárlóközpontban, azzal a konkrét céllal vagy inkább vággyal, hogy mihamarabb elköltözhessem otthonról. Mivel sosem voltam az a költekezős típus, pár hónap múlva már „be tudtam szállni” egy közös albérletbe két vidám, rendkívül jóindulatú székelyföldi egyetemistával. Egy apróhirdetésben találtam rájuk, egy háromszobás lakás legkisebb szobájába kerestek lakótársat. Amikor beköltöztem, úgy éreztem magam, mint aki egy teljesen idegen településen van álomüdülésen. Ebben az euforikus hangulatban ismerkedtem a városközponttól eléggé távol eső környékkel, ahol egyszerűen minden tökéletesnek tűnt. Hamar beleszerettem abba a kicsi kávézóba is, ahol a pincérlány kérés nélkül mindig tripla cukoradagot adott. Idővel kiderült, hogy ebben a kiváltságban csak én részesülök a törzsvendégek közül. Ő lett az első barátnőm, másfél év múlva pedig a menyasszonyom. Az utolsó előtti pillanatban „táncolt ki” a közös életünkből, minden eget rengető magyarázat nélkül. Azt mondta, hogy nincs felkészülve az elköteleződésre, de a következő évben mégis férjhez ment, a Facebook-profilja elárulta. Azóta nem volt komoly kapcsolatom, csak néhány villanásnyi románc, de nem is keresem a nagy lehetőséget. Anyánk halála után a bátyám lemondott a házról a javamra, ezzel, úgy gondolom, elszámolt maga és az égiek előtt is a múltbéli durva tévedéseiről. Mint már mondtam, nem haragszom rá, de nem is keresem a társaságát. A gyerekkori otthonunkat eladtam, és az árából vettem egy kétszobás tömbházlakást, ahol végre teljesen a magam ura lehetek. Hazataláltam önmagamhoz, ez egy olyan bizonyosság, amiért mindennap hálás lehetek.

3P
PÉNZ * PIAC *PROFIT

Szerkesztette: Benedek István

Lassult az éves infláció decemberre

Romániában 16,4 százalékra mérséklődött decemberben az éves infláció, miután novemberben 16,8 százalék volt – közölte pénteken az országos statisztikai intézet.

Az élelmiszerek 22 százalékkal drágultak egy év alatt, a nem élelmiszerek 15 százalékkal kerültek többe, míg a szolgáltatások ára 9,8 százalékkal emelkedett. Tavaly decemberhez képest a kenyér csaknem 26 százalékkal, a zöldségek 22 százalékkal, az étolaj 37 százalékkal drágult, a hústermékek 17 százalékkal kerültek többe, a tejtermékek fogyasztói árindexe mintegy 31 százalék volt.

A statisztikai intézet közölte, hogy tavaly 13,80 százalék volt a fogyasztói áremelkedés az előző évhez mérten. Novemberhez képest a fogyasztói árak 0,4 százalékkal emelkedtek egy hónap alatt, hiszen az élelmiszerek 1,26 százalékkal drágultak decemberben, a szolgáltatásokért 0,7 százalékkal fizetett többet a lakosság, ugyanakkor a nem élelmiszerek 0,3 százalékkal lettek olcsóbbak.

A jegybank arra számít, hogy az idén év végén 11,2 százalékra, majd 2024 harmadik negyedévének végére 4,2 százalékra mérséklődik az éves fogyasztói árindex. *(MTI)*

MaStart verseny

A fiatal erdélyi magyar vállalkozások megmérettetése

Nagy-Bodó Szilárd

A St. Georgius Manager Club vállalatokat és ezek vezetőit tömöríti, de mindig szem előtt tartotta a fiatal cégek támogatását is, az erdélyi magyar startupok komoly piaci szereplővé formálását. Ezen célkitűzésen elindulva a Manager Club már 2021-ben megszervezte a MaStart nevű versenyét, ami az Erdélyben tevékenykedő magyar startupokat szólította meg. A verseny első kiadására több mint 30 pályázatot küldtek be a vállalkozások. Mivel nagy érdeklődésnek örvendett a verseny, a szervezők úgy gondolták, hogy tovább kell vinni a koncepciót, így idén is megszervezik a MaStartot, amelyre február 15-ig lehet jelentkezni.

A MaStart versenyre innovatív üzleti terveket várnak, ezek közül választják majd ki a legjobb tízet, és március másodikán élőben mutathatók be az ötletek a zsűrinek, Marosvásárhelyen, az IncubCenterben – mondta el megkeresésünkre *Parajdi Borbála*, a verseny társszervezője. A döntőbe bekerült tíz vállalkozás közül a legjobb hármat egy cégvezetőkből álló szakmai zsűri fogja kiválasztani. A harmadik helyezett egy 10.000 lejes, a második helyezett egy 15.000 lejes, míg az első helyezett egy 20.000 lejes pénzjutalmat kap, amely segítségével elkezdheti üzleti tervei megvalósítását. A pénzbeli díjakat olyan erdélyi magyar vállalkozók biztosítják, akiknek szívügyük, hogy támogassák az indulófélben levő cégeket, vállalkozásokat.

MaStart-versenyfelhívás, plakát Forrás: St. Georgius Manager Club Facebook-oldala

Parajdi Borbála hozzátette, hogy erdélyi vállalkozások és civil szervezetek jelentkezését várják több megyéből is. A jelentkezés feltételei között szerepel, hogy a vállalkozó legyen nagykorú, de ne legyen 38 évesnél idősebb, illetve maga a vállalkozás vagy civil szervezet bejegyzése 2019. január elseje után kellett megtörténjen. Zömében tehát jogi személyek jelentkezését várják, azonban, ha egy fizikai személynek van egy nagyon innovatív ötlete, és finanszírozást szeretne igényelni a projektje megvalósítására, akkor megvan a lehetősége, hogy jelentkezzen, viszont, ha a nyertes pályázók között lesz, akkor már jogi személyként kell megvalósítsa a pályázatát, emelte ki a társszervező.

A február 15-én éjfélig (23.59 óra) beküldött pályázatokat fogadják el a szervezők, és február 24-ig értesítik a döntőbe bekerült tíz pályázat íróját. A március másodikai döntőre mindenképpen egy rövid bemutatkozóval kell készülni, amelyben részletesen ismertetik az ötletüket. A pályázatok tekintetében fontos szempont, hogy innovatívak legyenek, valamilyen szinten illeszkedjenek a környezettudatosság, digitalizáció, okosvárosok vagy a fenntartható fejlődés témaköreibe. A MaStart verseny szabályzatát a www.mastart.info weboldalon lehet megtalálni.

Kényszerű lépésről van szó

Ázsiai vendégmunkásokat alkalmaznak Szovátán

Huszonöt ázsiai vendégmunkást alkalmaz személyzethiánnyal küszködő szovátai szállodáiba az Ensana Health Spa Hotels – nyilatkozta múlt hétfőn a sajtónak Fülöp-Nagy Róbert**, a szállodalánc műveleti igazgatója. A cég szerint a megnövekedett helyi munkaerőhiány miatt nem tudtak elegendő számú személyzetet alkalmazni, ezért egy munkaerő-közvetítő cégen keresztül Srí Lanka-i és nepáli állampolgárokat szerződtettek szakácsnak, szakácssegédnek, pincérnek és szobalánynak az Ensana Health Spa Hotels szovátai szállodáiba, egy évre szóló munkaszerződéssel.**

Gligor Róbert László

A lépés előzményeiről, szükségességéről *Fülöp-Nagy Jánost*, az Ensana Health Spa Hotels szovátai vezérigazgatóját kérdeztük, aki kifejtette: a cég a privatizáció után a szovátai szállodák felújításába több tíz millió eurót fektetett bele, hogy jó minőségű szolgáltatásokat tudjon biztosítani a vendégeknek. Szováta napról napra fejlődik, a jó üdülőtelepek között tartják számon, ezért ide igényes vendégek érkeznek. Az ár is olyan, hogy megtérüljenek a cég befektetései. Ehhez pedig minőségi szolgáltatás és minőségi munkaerő szükséges.

A szovátai munkaerőpiacon évek óta krónikus hiány van az olyan szakmákból, mint szakács, cukrász, pincér, de ez nem csupán helyi jelenség, hanem – a romániai fürdőszövetség alelnökeként is tudja – az egész hazai szállodaiparban hiányoznak a szakemberek. Szobalányt, takarítónőt még találni, de szakképzett és elismert szakácsot, cukrászt nem. Egyrészt, mert ezek a szakemberek vagy nyitottak maguknak magánvállalkozást, vagy Nyugaton jóval több pénzért dolgoznak a szakmájukban. Másrészt az is lehet, hogy a nem kiszámítható gazdasági és közegészségügyi helyzet (lásd a koronavírus-járvány) miatt ezek a szakmák sem kiszámíthatóak már, és lehet, hogy az egymást követő válságok a munkavállalókat eltávolították ezektől a szakmáktól, és egyáltalán a szolgáltatások szférájától – sorolta a munkaerőhiány lehetséges okait a vezérigazgató.

Másrészt a városban és a környéken legalább öt éve hirdeti állásait a szállodacsoport, mégis Szovátán nagy a munkaerőhiány. Ez egyrészt annak tudható be, hogy a helyben levő jó szakemberállomány egy része külföldön, Angliában vállalt munkát, másrészt feloszlott, felszívódott a nagyon dinamikusan fejlődő szovátai turisztikai szférában, azaz helyben maradt, de csupán annyi, amennyi minden helyen kevésnek számít. Másrészt a dinamikus turisztikai fejlődés mellől elmarad a szakképzés – véli az igazgató. A helyi szakközépiskolában évente kétosztálynyi diák végez turisztikai technikusként, de az elmélet mellől hiányzik a gyakorlat, márpedig ahhoz, hogy minőségi szolgáltatást tudjanak nyújtani, szükség van a munkavállaló gyakorlatára, jó szakács, jó pincér, jó masszőr, jó szobalány, idegen nyelven beszélő recepciós kell egy szállodába.

Amíg helyben nem találnak...

Az ázsiai vendégmunkások kérdése nem egészen új keletű, az angol tulajdonosok már jóváhagyták az alkalmazásukat, hiszen az Ensana szállodalánc csehországi, szlovákiai, magyarországi és romániai csoportjainál egyaránt kritikus munkaerőhiány van az említett szakmákban – mondta el Fülöp-Nagy János. A folyamat lassan egy éve elkezdődött, előzetesen több olyan hazai szálloda véleményét kikérték, amely már használ ázsiai munkaerőt. Ezek után felkértek egy munkaerő-toborzó céget, amely kiválogatta számukra a szükséges személyeket, a szovátai cég munkatársai már leellenőriztek minden önéletrajzot, videóinterjúkat is tartottak az illetőkkel, és ezek a személyek már meg is kapták a beutazási vízumot, így hamarosan megérkeznek. A munkaerő-toborzó cég a konyhai munkára a Srí Lanka-i munkaerőt ajánlotta, míg azokra a munkákra, ahol nem annyira a szaktudás a lényeges, nepáliakat alkalmazott.

Az Ensana három szállodát működtet Szovátán, de a jelenlegi teljes alkalmazotti szám csak kettőhöz elégséges. Ezért, ha az érkező huszonöt munkavállaló mellé még felsorakoznak a helyi potenciális munkatársak (ugyanis a cég már tett lépéseket helyi munkaerő alkalmazására is), akkor ez már feloldja a jelenlegi helyzetet, már lefedhetők a szükségletek, tudnak szabadságot, szabadnapot adni az alkalmazottaknak is, és nem fordul elő többé, hogy van igény a szállodai szolgáltatásokra, de nincs kellő számú alkalmazott. Az igazgató hozzátette: egy próbalépésről van szó, de ha eredményesnek mutatkozik, akkor szó lehet további együttműködésről, hiszen az Ensana a következő nyolc-tíz évben további beruházásokat tervez Szovátán – a fürdő központjában jelentős, mintegy 110-120 szobakapacitású fejlesztést –, tehát a cégnek munkaerőre lesz szüksége. Márpedig amíg a helyi álláshirdetések nem járnak eredménnyel, addig kénytelenek lesznek máshonnan munkaerőt hozni – hangsúlyozta Fülöp-Nagy János.

Főként a nagy szállodákban van munkaerőhiány Szovátán, már kénytelenek külső munkaerőt is alkalmazni Fotó: Romania Insider

A nagyobbakat még jobban érinti

Valós munkaerőhiány van Szovátán – ismerte el megkeresésünkre a fürdőtelepi vendéglátókat tömörítő egyesület alelnöke is, aki viszont nem kívánta fejtegetni ennek okait. *Bereczki István* szerint jelenleg az Ensana szállodalánc kényszerült vendégmunkásokat hozni, de egykét éven belül minden nagyobb szovátai szálloda ugyanebbe a helyzetbe kerül. A tucatnyi alkalmazottat foglalkoztató kisvállalkozások még így vagy úgy megoldják, pótolják a munkaerő-kiesést, de ahol százakat foglalkoztatnak, ott már nincs más lehetőség, mint külső munkaerőt hozni. Hogy ennek az alacsony fizetés az oka-e vagy sem, nem kívánta taglalni, bár szerinte ez is relatív kérdés. Azokat is meg kell érteni, akik szerint a minimálbér már nem elég, mert tény, hogy ebből az összegből ma már nem lehet megélni. Viszont az is kérdés, hogy egy kezdő, még a román nyelvet sem beszélő munkavállaló mekkora fizetést várhat el, hiszen a bérért teljesíteni is kell.

Valóban gondok vannak, amelyek a kisvállalkozókat főleg nyár elején érintik, hiszen idénykezdéskor sok munkavállalóra volna szükség, de mivel hiányzanak, mindeki megpróbálja megoldani a maga helyzetét a legminimálisabb alkalmazottal – tette hozzá Bereczki István.

Súlyos magyar vereség Portugáliától

A magyar kézilabda-válogatott 27-20-ra kikapott Portugáliától az olimpiai kvalifikációs világbajnokság csoportkörének harmadik fordulójában, hétfőn Kristiandtadban, így csoportja harmadik helyén végzett, és két pontot visz magával a középdöntőbe.

Magyar szempontból rosszul kezdődött a találkozó, Sipos Adrián 48 másodperc után piros lapot kapott, mivel védekezés közben eltalálta ellenfele arcát. Miguel Ferreira hét lövést védett az első tíz percben, és csak egy gólt kapott. A magyarok 6-1-es hátrányban kértek először időt, majd irányítót cseréltek, de a második góljukat csak a 15. percben szerezték. A támadójátékuk kilátástalan volt, többször eladták a labdát, ezért José María Rodríguez Vaquero szövetségi kapitány 18 perc után már másodszor kért időt. A remekül védekező portugálok rendre kihasználták a létszámfölényes támadójátékkal próbálkozó magyarok hibáit, és betaláltak az üresen hagyott kapuba (13-4).

Rodríguez kapitány hiába variálta többször is csapata összeállítását, a védekezés nem működött kellő hatékonysággal, a támadások többségére a tanácstalanság volt jellemző, így a szünetben hét találat volt a hátrány. Az első félidőben nyolcszor adta el a labdát a válogatott, és 12 kapura lövést rontott.

A második felvonásban sem változott a játék képe, a magyaroknak a ki nem kényszerített hibáik miatt semmi esélyük nem volt az eredmény szorosabbá tételére, sőt, a különbség ismét elérte a kilenc gólt, a vége pedig meglepően és váratlanul súlyos, hétgólos vereség lett – a két csapat kilencedik egymás elleni mérkőzésén hat magyar siker mellett harmadszor győzött Portugália.

A magyarok – akiknek a legjobb hét közé jutás a céljuk – csütörtökön 35-27-re nyertek a Koreai Köztársaság ellen, szombaton pedig hatgólos hátrányból 30-28-ra legyőzték Izlandot. A göteborgi középdöntőben szerdán az Európa-bajnok Svédországgal, pénteken Brazíliával, vasárnap pedig a Zöld-foki Köztársaság együttesével találkoznak.

A magyar válogatott játékosai a férfikézilabda olimpiai kvalifikációs világbajnokság harmadik fordulójában, a D csoportban játszott Magyarország – Portugália mérkőzés után a svédországi Kristianstadban 2023. január 16-án. Fotó: MTI/Kovács Tamás

Eredményjelző

Kézilabda-világbajnokság, D csoport, 3. (utolsó) forduló: *Portugália – Magyarország 27-20 (16-9).*

Kristianstad, 3608 néző, vezette: Nacsevszki, Nikolov (északmacedónok).

Lövések/gólok: 49/27, illetve 41/20.

Gólok hétméteresből: 4/2, illetve 2/0.

Kiállítások: 4, illetve 6 perc.

Magyarország: Székely – Lékai, Szita, Bánhidi 2 gól, Sipos, Ancsin 2, Rodríguez 1, cserék: Bóka 4, Ligetvári, Bodó 5, Hanusz 1, Rosta 4, Szöllősi, Ilic 1.

Portugália: Ferreira – Areira 2 gól, F. Costa 6, Rui Silva 1, Borges, Gomes 4, Fernandes 5, cserék: Gaspar, Frade 3, Cavalcanti, Magalhaes 1, Martins 2, Portela 1, M. Costa 1, Branquinho 1.

Mestermérleg

* *José María Rodríguez Vaquero* (Magyarország): „Egyelőre nehéz lenne megmondani, mi történt. Az biztos, hogy a portugálok magas színvonalon játszottak ma este. Én ezúttal is büszke vagyok a csapatomra, mert a játékosok tették a dolgukat, küzdöttek a legvégéig. Megnehezítette a dolgunkat, hogy a legjobb védőjátékosunkat az első percben végleg kiállították, majd rengeteg lövést rontottunk. Többször is megpróbálkoztunk a fordítással, de nem tudtuk megközelíteni ellenfelünket. Ez nem a mi esténk volt, de most már a középdöntőre kell gondolnunk.”

* *Paulo Fidalgo* (Portugália): „Ezt a győzelmet a szövetségünknek és az eltiltott kapitányunknak ajánljuk. A játékosaink hittek magukban, ez a két pont pedig reményt ad a folytatásra, hogy érdemes tovább küzdeni. A magyarok kapitányának, Chema Rodríguezeknek a legjobbakat kívánom, hiszen a Benfica edzőjeként ő is fontos része a portugál kézilabdának. Bebizonyítottuk, hogy hihetünk az álmainkban, az első nyolcba kerülésben, és abban, hogy történelmet írhatunk.”

A csoport végeredménye

1. Portugália	3	2	0	1	85-74	4
2. Izland	3	2	0	1	96-81	4
3. MAGYARORSZÁG	3	2	0	1	85-82	4
4. Dél-Korea	3	0	0	3	76-105	0

Pontegyenlőség esetén az egymás elleni eredmények rangsoroltak. A középdöntőbe az első három helyezett jutott.

Sima svéd siker, „túlélték” a csoportkört a lengyelek

A társrendező svédek a papírformának megfelelően legyőzték az uruguayiakat az olimpiai kvalifikációs kézilabda-világbajnokság csoportkörének harmadik, utolsó fordulójában, hétfőn, és a maximális négy ponttal kezdik a magyar érdekeltségű középdöntős ágat.

A másik házigazda, a lengyel válogatott ki-ki mérkőzésen nyert a szaúdi csapat ellen, és így középdöntős lett, míg a riválisaz alsó házban, a 25-32. helyért folytatja.

Eredmények:

* *A csoport, 3. forduló:* Spanyolország – Irán 35-22, Montenegró – Chile 35-33. *A csoport végeredménye:* 1. Spanyolország 6 pont, 2. Montenegró 4, 3. Irán 2, 4. Chile 0.

* *B csoport, 3. forduló:* Lengyelország – Szaúd-Arábia 27-24, Franciaország – Szlovénia 35-31. *A csoport végeredménye:* 1. Franciaország 6 pont, 2. Szlovénia 4, 3. Lengyelország 2, 4. Szaúd-Arábia 0.

* *C csoport, 3. forduló:* Svédország – Uruguay 47-12, Brazília – Zöld-foki Köztársaság 30-28. *A csoport végeredménye:* 1. Svédország 6 pont, 2. Brazília 4, 3. Zöld-foki Köztársaság 2, 4. Uruguay 0.

* *D csoport, 3. forduló:* Portugália – Magyarország 27-20, Izland – Koreai Köztársaság 38-25. *A csoport végeredménye:* 1. Portugália 4 pont, 2. Izland 4, 3. Magyarország 4, 4. Koreai Köztársaság 0.

* *E csoport, 2. forduló:* Németország – Szerbia 34-33, Katar – Algéria 29-24. *A csoport állása:* 1. Németország 4 pont, 2. Szerbia 2, 3. Katar 2, 4. Algéria 0.

* *F csoport, 2. forduló:* Észak-Macedónia – Hollandia 24-34, Norvégia – Argentína 32-21. *A csoport állása:* 1. Norvégia 4 pont, 2. Hollandia 4, 3. Argentína 0, 4. Észak-Macedónia 0.

* *G csoport, 2. forduló:* Egyiptom – Marokkó 30-19, Horvátország – Egyesült Államok 40-22. *A csoport állása:* 1. Egyiptom 4 pont, 2. Horvátország 2, 3. Egyesült Államok 2, 4. Marokkó 0.

* *H csoport, 2. forduló:* Belgium – Tunézia 31-29, Dánia – Bahrein 36-21. *A csoport állása:* 1. Dánia 4 pont, 2. Belgium 2, 3. Tunézia 1, 4. Bahrein 1.

A csoportok első három helyezettje jutott a középdöntőbe, az utolsók az alsóházban folytatják.

Eden Hazard követi Cristiano Ronaldót Szaúd-Arábiába?

A spanyol futballbajnok Real Madridtól Szaúd-Arábiába, Cristiano Ronaldo új csapatához szerződhet Eden Hazard, akár már a januári átigazolási szezonban.

Az El Chiringuito spanyol televíziós sportműsorban elhangzott, hogy a szélen is bevethető belga támadó középpályás klubváltásának híre azután erősödött föl, hogy a szaúdi fővárosban rendezett s a nagy riválisFC Barcelona sikerét hozó vasárnapi spanyol Szuperkupa-döntőben Hazard egyáltalán nem jutott szóhoz. A minden idők egyik legjobb belga futballistájának számító, 32 éves játékos mellőzése nem új keletű, a madridiak olasz vezetőedzője, Carlo Ancelotti jó ideje érdemben nem tart rá igényt, s már többször felvetődött, hogy távozik a királyi gárdától.

A spanyol televíziós forrás szerint Hazard a kupadöntő kínálta lehetőséget kihasználva találkozott a kilencszeres szaúdi bajnok al-Nasszr francia vezetőedzőjével, Rudi Garciával. Konkrét tárgyalásokról ugyan nincs hír, de könnyen lehet, hogy Hazard rövidesen követi az ötszörös aranylabdás portugál Cristiano Ronaldót, aki a Manchester Unitedet – s egyáltalán, az európai futballt – maga mögött hagyva az év végén írt alá a szaúdiakhoz.

Hazard a londoni Chelsea-től 2019-ben, 100 millió euró ellenében igazolt át a Real Madridhoz, 2024-ig kötelezve el magát a fővárosiakhoz. A blancóknál ez idáig 51 meccsen szerepelt, s négyszer volt eredményes. A belga válogatottban, amellyel 2018-ban világbajnoki bronzérmes lett, 2008-as bemutatkozása óta 126 alkalommal játszott, s 33 gólt szerzett. Helyet kapott a nemzeti együttesben a múlt év végi katari vb-n is, ahol a belgák általános csalódást keltően már a csoportküzdelmekben elbuktak, s kiesésüket követően Hazard bejelentette, hogy végleg elköszön a válogatottól.

Örökös kitiltásra számíthat az Arsenal kapusát hátba rúgó Spurs-drukker

Várhatóan örökre kitiltják a Tottenham Hotspur stadionjából azt a szurkolót, aki vasárnap a lefújást követően hátba rúgta Aaron Ramsdale-t, az észak-londoni riválisArsenal kapusát.

A 24 esztendős hálóőr az éllovas egyik legjobbja volt a 2-0-ra megnyert derbin, majd a mérkőzés végén összeszólalkozott Richarlisonnal, a hazaiak brazil támadójával, eközben pedig a kapu mögött álló drukker felugrott a reklámtáblára és hátba rúgta.

Mind a Premier League, mind a Tottenham Hotspur hivatalos csatornáin jelezte: ez a magatartás teljességgel elfogadhatatlan, az erőszaknak semmilyen formában nincs helye a stadionokban, és szorgalmazzák a fiatal szurkoló örökös eltiltását. Beazonosítására a klub már vizsgálja a rendelkezésére álló videófelvételeket.

A tabellát nyolcpontos előnnyel vezető Arsenal 12 meccs óta veretlen a Premier League-ben, legutóbb szeptember 4-én kapott ki.

Fotó: Eden Hazard közösségi oldala

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Támogatás nagycsaládban élő diákoknak és egyetemi hallgatóknak

Tündérvár ösztöndíj

A Tündérvár Székely Nagycsaládosok Egyesülete ösztöndíjat hirdet nagycsaládban élő (minimum három gyerek egy háztartásban) nappali tagozatos középiskolások, szakoktatásban részt vevő diákok és egyetemi hallgatók részére.

Az ösztöndíjra olyan székelyföldi nagycsaládból származó diákok pályázhatnak, akik Romániában nappali tagozaton, közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben tanulnak lakhelyüktől különböző településen, és tanulmányaik folytatásához anyagi segítségre van szükségük. A középiskolás diákok esetében kizáró jellegű a magyar tannyelvű oktatásban való részvétel. Az ösztöndíj a 2022/2023-as tanévre vonatkozik, az első félévre vonatkozó ösztöndíjrészt ez év februárjában folyósítják, a második félévi ösztöndíjat pedig 2023 júniusában küldik a megadott számlaszámokra. Egyetemi hallgatók esetében az éves ösztöndíj 1500 lej, középiskolásoknak 750 lej.

A tanulmányok folytatása esetében, a tanulmányi eredmények függvényében, az ösztöndíj hosszabbítható (de a pályázati űrlap kitöltése minden esetben évente kötelező).

A pályázatok benyújtásának határideje: 2023. február 7. A pályázat eredményéről mindenkit e-mailben értesítenek legkésőbb február 20-ig.

Az elbírálás során előnyben részesülnek: a Tündérvár Székely Nagycsaládosok Egyesületének tagjai; a jó tanulmányi eredményeket elérők; ha háromnál több testvér van a családban; és ha párhuzamosan több testvér is otthonától távol tanul. Kizáró ok: ha nem nagycsaládból származik a diák/hallgató, ha lakhelyével azonos településen végzi tanulmányait, hamis vagy félrevezető információk közlése esetén.

A pályázat benyújtása:

A diák által személyesen megfogalmazott kérelmet, melyben szabad fogalmazás formájában bemutatja a családja és a saját helyzetét, céljait a *http://tundervar.sic.hu/2022-2023-tanev-palyazati-felhivas/* oldal alján található linken lehet benyújtani. Az előző tanév Tündérvár ösztöndíjasai is pályázhatnak, de a kérelmet (frissített információkkal) ismét be kell nyújtani a meghatározott határidőig. Pozitív elbírálás esetén az alábbi iratok szükségesek:

1. A pályázó, valamint családja iratai (személyazonossági igazolványok vagy ennek hiányában születési anyakönyvi kivonat másolata).

2a. Igazolás arról, hogy a tanuló a középiskolában magyar tannyelvű nappali képzésben vesz részt.

2b. Igazolás arról, hogy a hallgató felsőfokú oktatási intézményben nappali tagozaton tanul.

3. Tanulmányi eredmények igazolása (leckekönyv másolata vagy iskolai /egyetemi igazolás az osztályzatokról).

Bővebb felvilágosítást az *office@tundervar.ro* e-mail-címre írt levélben lehet kérni. *(szer)*

Jogosítvány a jövőhöz program

Január 24-éig pályázhatnak a 18-25 év közötti, hátrányos anyagi körülmények között élő, általános-, közép- vagy szakiskolai végzettséggel rendelkező fiatalok a hajtási jogosítvány megszerzéséhez szükséges anyagi támogatásra.

Olyan, 1997. november 24. és 2004. november 24. között született romániai diákok, valamint általános, közép- vagy szakiskolai végzettséggel rendelkező, szerény anyagi körülmények között élő fiatalok jelentkezhetnek, akiknek a gépjárművezetői – személygépkocsi, tehergépkocsi, autóbusz, traktor, erőgépek stb. – jogosítvány megszerzése érdekében anyagi támogatásra van szükségük. Egy pályázó legtöbb 3.500 lej értékű anyagi támogatást nyerhet. A C/CE kategóriás jogosítvány megszerzéséhez a korhatár minimum 21 év. A D/DE kategóriás jogosítvány megszerzéséhez a korhatár 24 év.

A program részletes bemutatása (tájékoztató, pályázati formanyomtatványok) megtalálható a *www.pentrucomunitate.ro* és a www.molromania.ro honlapon. *(sz.p.)*

Ne a lakosság digitális képességeit teszteljék!

Bárki szavazhasson a közösségi projektekre

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a lakosság kezdeményezéseit ösztönözve részvételi költségvetés-tervezést hirdetett, amelyre november 28. – december 18. között lehetett pályázatokat benyújtani. A kétfordulós szavazatszerzés második fordulója január 13-án lezárult, az online szavazás nehézségei miatt azonban sokan – mind a pályázó civilek, mind azok, akiknek nem sikerült online szavazni – elégedetlenek és csalódottak.

Szer Pálosy Piroska

Dicséretes kezdeményezésnek minősíthetnénk ezt a második alkalommal meghirdetett költségvetés-tervezést, ha a szavazatok leadásának több alternatíváját biztosította volna az önkormányzat, és úgy szervezték volna meg, hogy ahhoz bárki könnyedén hozzáférhessen. Azonban csak egyetlen lehetőséggel lehetett élni, mégpedig a részvételi költségvetési platform honlapján (https://bugetareparticipativa.tirgumures.ro/) regisztrálva szavazhattak a polgárok. Az online szavazás mellett akár papíralapú, akár más módszert is bevethettek volna, hogy a digitális felszereltség, a számítógép-kezelés vagy a böngészőprogramok ismerete ne korlátozza még a szépkorúakat sem a véleményük kinyilvánításában. A programot lebonyolító honlapot felhasználóbarát oldalként úgy építhették volna fel a megbízott szakemberek, hogy a marosvásárhelyi lakosok közül senkinek se okozzon bosszúságot és csalódást az, hogy napokig sikertelenül próbálkoztak. A közeljövőben pedig ne a lakosság digitális kompetenciája legyen mérvadó a közösségi projektek anyagi támogatása során.

A szavazatszerzés második fordulójának utolsó napjaiban jelezték olvasóink azokat a nehézségeket, amelyek sok esetben lehetetlenné tették a szavazást. A platform felépítése miatt akadályoztatva érezték magukat azok a marosvásárhelyi lakosok, akiknek nem a legújabb generációs digitális eszközeik vannak, illetve nem sikerült a helymeghatározót bekapcsolni. A regisztrálás is némi időveszteséggel járt, de aki mégis részese szeretett volna lenni egy közösségi pályázat megvalósításának önkormányzati pénzből, csalódottan tapasztalhatta, hogy amikor már csak egy lépés választotta el a szavazat leadásától, amennyiben a helymeghatározás nem volt bekapcsolva, hibát jelzett a rendszer, és nem lehetett szavazni.

A közösségi oldalakon is jelzett nagyfokú elégedetlenség okán az önkormányzatnál jeleztük a tapasztalt hiányosságokat. Ígéretükhöz híven felvették a kapcsolatot a weboldal programozóival, akik kiterjesztették a helymeghatározást, ennek ellenére akadtak olyan regisztrált felhasználók, akiknek nem sikerült szavazni. A digitális világban kevésbé jártas polgárok pedig egyáltalán nem kapcsolódhattak be a helyi költségvetésből származó pénzek elköltési prioritásaira vonatkozó döntésekbe.

„A felhasználó digitális kompetenciájától függ”

Mivel akarva-akaratlan egyesek azt vetették fel, hogy kizárólag a weboldalon szavazva bizonyos csoportoknak kedvezhetnek, az önkormányzat sajtóosztályától próbáltunk magyarázatot kapni az egyszerű polgár, az idősebb korosztály számára körülményesnek ítélt szavazás lehetséges okairól.

Megkérdeztük, hogy melyik cég építette ezt a platformot, és milyen összegért, illetve azt is, hogy miért tűnik túlbonyolítottnak egy közösség érdekeit szolgáló, az átláthatóság jegyében meghirdetett programot képviselő platform működése? Megtudtuk, hogy az a kolozsvári cég készítette el és működteti a weboldalt, amely a kézdivásárhelyi, szebeni, kolozsvári, sepsiszentgyörgyi, Bukarest 6. kerületi, csíkszeredai megrendeléseknek is eleget tett. Az Evozonenal kötött szerződés értéke pedig 61.880 lej héával együtt.

Az önkormányzat sajtóosztálya szerint a szóban forgó honlap használata a felhasználó digitális kompetenciájától függ, a felhasználóbarát mivolta pedig szubjektív megítélésű.

A pályázók közül többen is felvetették, hogy ha nem e-mail-címet, hanem telefonszámot kérnének a regisztráláshoz, és arra érkezne a visszaigazoló kód, akkor egy személy nem adhatna le annál több szavazatot, mint ahány telefont használ. E-mail-címet azonban bárki többet is csinálhat. Amint kifejtették, a személyes adatvédelmi törvény miatt nem alkalmazták a telefonszámra érkező visszaigazolási kódot, a csalások elkerülése érdekében egy számítógépről csak egy szavazatot lehetett leadni – tájékoztatott Portik Vilmos alpolgármester kabinetje és a kommunikációs osztály.

Tíz nyertes pályázat

Január 16-án tették közzé a részvételi költségvetési platform honlapján a nyertes projekteket. Tavaly november 28. és december 18. között lehetett benyújtani a pályázatokat, a támogathatónak ítélt projekteket pedig a megyeszékhely lakosságának a szavazására bocsátották. A szavazás első szakaszában a lakosság hat-hat projektre voksolhatott, ez január 4-én lezárult, akkor lenullázták a szavazatok számát, és kezdődött a második forduló, amikor a civil pályázók a közösségi oldalakon újabb szavazatszerzésért mozgósították ismerőseiket. A szavazás második fordulója január 7–13. között zajlott, a szabályzat szerint minden regisztrált személy csak egy szavazatot adhatott le. A szavazatok száma szerinti első helyezett projektek minden egyes területről automatikusan kerültek kiválasztásra, a többi projektet a szavazatok száma szerint rangsorolták.

A tíz nyertes pályázat között van a Dacia Általános Iskola térrendezési projektje, a Moldovei utcai Codrişor óvoda zöldövezetének és játszóterének kialakítása, a Mărăşti utca mögötti szakasz és a járdák felújítása az ott lakók érdekét szolgálja majd. A Dacia Általános Iskola közlekedésbiztonsági projektje a forgalom csökkentését, a diákoknak az iskola melletti biztonságos közlekedését szavatolná, valamint a parkolási rendellenességeket szüntetné meg. Egy másik nyertes pályázat révén a közterület-rendezési témakörben közlekedésoktatási céllal alakítanának ki egy parkot bicikliutakkal és közúti jelzésekkel a diákok számára a közúti forgalomban kerékpárral való szabályszerű közlekedés elsajátítására. A Méhecske, Szentjánosbogár és Fecske óvodák térrendezése és a kerti bútorzat cseréje is elegendő számú szavazatot gyűjtött össze. A 7-es Számú Általános Iskola projektjében a többi között az iskola udvar- és térrendezése, multifunkcionális sportpálya kialakítása, kerti bútorzat felállítása, oktatási segédeszközök és egy hordozható defibrillátor beszerzése szerepel. A Marosvásárhely közterületén élő gazdátlan vagy mentett állatok ivartalanításának projektje révén remélhetőleg csökken a sorsukra hagyott állatkölykök száma és ellenőrizetlen szaporodása. A kövesdombi Maros Művészegyüttes előtti tér rendezésének projektje nyomán a két játszótérből egy maradna, szobrok és köztéri alkotások díszítenék a teret. Az utolsó nyertes pályázat a kövesdombi 1848 út zöldövezeti szakaszán található nem működő köztéri óra megjavítását célozza.

Fotó: Nagy Tibor

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Sok pénzbe kerül, és még ki is gyulladhat

McLaren Artura

Forrás: McLaren

Azok, akik szeretik az autókat, mindig vágynak egy különleges autóra. Ebben a tekintetben beszélhetünk egy nem megszokott SUV-ról, egy old-timerről vagy éppen egy szuper sportautóról. Érdekes, hogy a koronavírus-járvány alatt, amikor az autóeladások lényegében leálltak, ezen típusok iránt éppen akkor nőtt meg a kereslet. Akkoriban a Bugatti gyár vezetője azzal magyarázta a jelenséget, hogy a bezártság és a betegség miatti félelem megtanította az embereket arra, hogy egyszer élnek, és ha lehetőségük van rá, akkor élvezzék az életet. Összességében nézve igaza volt, bár nem lehet elmenni azon tény mellett, hogy az élet ilyen szintű élvezéséhez nagyon komoly anyagi háttérre van szükség. Sok ember számára az is kérdés, hogy miből tudja fenntartani az autóját vagy éppen azon gondolkozik, hogy meg tud-e engedni magának egy régebbi autót, mert szüksége lenne rá a mobilitásért. Ilyen szempontból egyenlőségről nem lehet beszélni, viszont a Bugatti vezérének abban mindenképpen igaza volt, hogy érdemes arra törekedni, hogy azon a szinten, amelyen lehet, élvezzük az életet.

De térjünk vissza az autókra, és tegyük fel, hogy valakinek van, amiből megvenni egy álomautót, amit egyesek talán csak poszteren vagy valamilyen nagy költségvetésű akciófilmben láttak. Olyan pénzösszegekről van szó, amelynek a kiadását mindenki megérzi, még az úgynevezett felső tízezer is, és a gazdagoknak is fáj, ha egy nem tökéletes terméket kapnak a pénzükért. Éppen ebbe a hibába csúszott bele a McLaren.

A brit márkának nem 2022 volt a legjobb éve, és amikor ezt mondjuk, akkor kedvesek akarunk lenni. A múlt év a McLaren számára egy kisebb katasztrófa volt. Egyrészt versenyzői rosszul szerepeltek a F1-ben, folyamatosan anyagi gondokkal küzd – ez mondjuk nemcsak a tavaly volt így –, és ha mindez nem lenne elég, az új típus, az Artura gyártását is le kellett állítsák, mert napvilágot láttak olyan információk, hogy egyes típusok tűzveszélyesek lehetnek.

A probléma a magas nyomású üzemanyagrendszerben van. Az eredeti tervekkel ellentétben a McLaren egyes típusoknál hidegformázott anyacsavarokat használt, amelyek hajlamosak a kilazulásra, és ha ez megtörténik, szivárgás lép fel. Innen tovább pedig mindenki el tudja képzelni azt, hogy milyen eredménye lehet annak, hogy üzemanyag kerül a forró motorra. Tűz, ami az autó életének a végét is jelenti egyben.

Konkrét tűzesetről egyelőre nem tudunk, de két különböző autónál is észleltek már szivárgást. Hibák mindig és mindenhol történhetnek, azonban az már fájdalmasabb történet, hogy a második eset azt követően történt, miután a McLaren elmondása szerint kijavította a hibát.

A felsoroltak miatt a brit gyártó most 164, tavaly október 8. és november 14. között készült példányt kell visszahívjon. Ezekben a problémás csavarokat edzettekre cserélik, olyanokra, amelyek az eredeti tervben is szerepeltek. Ezzel minden bizonnyal megoldódik a probléma, azonban a márka megítélésnek egészen biztosan nem tett jót az eset. Pedig nagyon is jól fogott volna számukra a mostani helyzetben egy kis pozitív reklám.

Mi az a karbonsemleges üzemanyag?

A szigorodó emissziós normák és a környezetvédelem mint vásárlói szempont megjelenése miatt egyre több autógyártó dolgozik azon, hogy környezetbarát vagy egyenesen karbonsemleges legyen. Ennek egyik módja az elektrifikáció, vagyis az elektromos autók. Azonban nem ez az egyetlen megoldás arra vonatkozóan, hogy zöldebbé tegyük az autózást. Életképes alternatíva lehet még a hidrogénhajtás vagy akár a karbonsemleges üzemanyagok is. Az utóbbi időben pedig egyre több gyártó jelezte azt, hogy belefogott karbonsemleges üzemanyagok gyártásába. Mostanra már egyfajta norma lett ez is, miközben sokan nem tudják, hogy mitől lesz karbonsemleges egy üzemanyag.

Lényegében egy szintetikus benzinről vagy gázolajról van szó, melynél a gyártáshoz szükséges szén-dioxidot a légkörből vonják ki, így amikor az autó elégeti azt, a légkörben keringő üvegházhatású gázok mennyisége nem változik. Rövidebben: nem csökkenti a szennyező anyagok arányát, de nem is növeli. A gyártók, különösen a sportautógyártók, pedig ebben látják a jövőt. A sportautóvásárlók jelentős része ragaszkodik a belső égésű motorhoz és a vele járó hanghoz, azonban a szigorodó kibocsátási normák miatt egyre nehezebb ezt megvalósítani, viszont a karbonsemleges üzemanyag válasz lehet erre a problémára.

Már csak ezért sem meglepő, hogy eFuel néven közel karbonsemleges üzemanyag fejlesztésébe fogott korábban a Porsche. Ennek a projektnek pedig most készültek el az első cseppjei, azaz, ha lassan és egyelőre csak kis mennyiségben, de elkezdődött a termelés. A majdnem karbonsemleges üzemanyagot szélenergia felhasználásával gyártják egy apró chilei üzemben. A jelenlegi kapacitás évi 130 ezer liter, de a német sportautógyártó elmondása szerint a közeljövőben ezt a mennyiséget 550 millió literig szeretnék feltornázni.

Az eFuel fontos szerepet fog játszani abban, hogy a Porsche elérje a teljes karbonsemlegességet 2030-ra. Michael Steiner, a vállalat vezetőségi tagja a német szaksajtónak úgy nyilatkozott, hogy ez az üzemanyag-technológia fogja lehetővé tenni a belső égésű motoros autók számára, hogy az utakon maradhassanak.

Az eFuel chilei üzeme

Forrás: Porsche

Nem lesz több Kia Stinger

Kia Stinger Tribute Edition Moonscape színben

Forrás: Kia

Mindössze 6 éve, azaz 2017-ben mutatta be a Kia hátsókerék-hajtású, csapott hátú szedánját, a Stingert. Annak ellenére, hogy kevés ideig gyártották, most meg is szűnik a típus, méghozzá közvetlen utód nélkül. Közvetett utódnak – a Kia tájékoztatása szerint – az EV6 GT tekinthető.

Bár egy viszonylag egyedi és mindenképpen különleges konstrukcióról van szó, a gyártás leállítása nem tűnik logikátlannak. Szép designnal ellátott és erős autó, ami a mindennapokban is használható, ennek ellenére sem hozta az elvárt számokat. Másrészt egy nagy benzines, mint a Stinger is, nem tűnik egy olyan modellnek, ami sikeresnek ígérkezik a jövőben. Ezért látta a Kia jó lépésnek a típus beszántását. A Stingerrel ellentétben viszont a Kia EV6 GT egy elektromos autó, amit egyáltalán nem lehet csúnyának nevezni, így hosszú távon sokkal több potenciál van benne, ehhez semmi kétség nem fér.

Ezzel együtt is a Kia méltó módon búcsúztatja el a Stingert, a típus kap egy végső különkiadást, amelyet Stinger Tribute Editionnek neveztek el. Ez tulajdonképpen egy sima Stinger GT, ami különleges színekben készül, és mindössze 1000 darabot gyártanak belőle. A különkiadás rendelhető lesz a Moonscape fantázianevű színben, ami alapvetően egy matt szürke, de készülni fog belőle Ascott Green változat is, ami egy matt katonazöld színre utal. Továbbá a felniket, a tükörborításokat, a féknyergeket és az egyéb külső kiegészítőket feketére festik. A beltérbe pedig Terracotta Brown névre keresztelt barna bőr kerül.

Ami a hajtást illeti, az ilyen különkiadásoknál szinte alapkövetelmény, hogy a legerősebb változat motorja kerül bele. Ez itt sincs másképpen. A Kia Stinger Tribute Edition a Stinger GT-ből ismerős 3,3 literes V6-os turbómotort kapja meg, amiből 368 lóerőt és 510 Nm-t préseltek ki a mérnökök. A Kia arra nem tért ki, hogy a végső különkiadás kérhető lesz-e összkerékhajtással, vagy csak hátsó kerekes kivitelben lesz majd elérhető.

Egy kétszáz éves levél mai üzenete[1]

Oláh-Gál Róbert

Kétszáz éves levelet ismertetek az alábbiakban, és mert nyelvi relikviának is vélem, betűhűen teszem. A levelet a marosvásárhelyi református kollégium professzorátusa intézte a főgondokhoz, magyargyerőmonostori gróf Kemény Miklóshoz. A levél a két évszázados régiségén túl nyelvezetéért is érdekes, ezért a szöveghűség. Ugyanakkor aktuális, mert egyrészt a tanárok akkor is gyenge fizetésükre panaszkodtak, és megoldásért esedeztek, másrészt azért, mert a levéltári katalógusban is tévesen van feltüntetve, az van a tartalmához írva, hogy a kollégium professzorátusa köszönetet mond a főgondok úrnak a Bolyai János taníttatási költségeinek átvállalásáért. Lásd az 1. képet.

94.	BB III/9	Tg-Mureș Scrisoare de mulțumire a corpului didactic de la Colegiul Ref. Tg-Mureș adresată br. Kemény Miklós pentru sprijinul material acordat lui Bolyai János	1823 apr. 24	2	orig. lb. maghiară

A fond katalógusából (Colegiul Reformat Tg-Mures, seria Adminstrativ-Politice) fénykép

Ha elolvassuk a levelet, akkor láthatjuk, hogy egészen másról szól a levél. Íme:

„Méltóságos Grof és Fő Inspector Curator Ur![2]

Kegyes Patronus Urunk!

Jollehet Mi Kollégyomunk Méltóságos Fő Inspector Curatorátussához intézett, 's e' szerént Nagyságoddal is közöltetett, vagy közlendő alázatos Levelünkbe, Nagyságodnak is kijelentettük Magunkot: mindazonáltal Nagyságodot személyes jelenlétben tisztelni szerencsénk nem lévén, mind mi Hozzánk, mind egyáltaljában Kollégyomunkhoz, viseltetett állandó kegyességétől, és bizonyos Hüségétől indittatva, ezennel Nagyságodhoz különösebben is folyamodni bátorkodtunk: azon okból, hogy midőn minden közönséges Hivatalt viselő személyeken, a' Fizetés Conventionalis lábra valo állításával, a' lehetségig könnyitetett az Élet terhe, Mi pedig szorgos fáradságunk, hajdan ugyan illendően elégséges, de a'mostani Környülállásokhoz képest, nem tagadhatni kevés gyümölcsét is csak szám, nem pedig valóság szerént vesszük bé; Állapotunkban alázatoson instáljuk meg Nagyságodat, ezen rövid Levelünk rendébe az iránt, hogy kegyesen fontolóra vévén, rendelésünkhöz képest csupán a' Tanításra és Tanulásra, és az Ifjuság számos virágja mivelésére szentelni valo, de az Élet valóságos szükségei elhárítására megkivántató eszközök megszerzésére, ha hiven munkálkodunk a'mi tisztünkben, megjutni telyességgel nem tudo időnket, annyival inkább még, a' Tudományok előmenetelére tartozo, és az Oskola virágoztatását fenntarto jobb és ujjabb Könyvek megszerzésbeli tehetetlenségünköt; Cselekedje meg Nagyságod sokszori kegyességének következéséül azt a' kegyességet is mi velünk, hogy a Közülünk lévő Professoroknak a' Méltóságos Fö Consistoriumtol esztendönként járni szokott rendes fizetése Conventionalis valorban valo kiadtatásának meghatároztatásában, minket munkás eszközlésével, résztvevő és hathatos közbenjövetelével pártfogoljon. Olyan bizodalom[3] táplál is minket, hogy Nagyságodon, a ' Ki attol fogva, hogy jot tehetett, a'mi szükölködésünköt fontos segedelmével esztendőnként gyámolította, a'mit háládatos szivvel esmérünk meg, és dicsekedve emlegetünk, ezen a' Tanulo Társaság Közjava feltétele, vagy szükség eszköze megnyerését illető, csupa szoros igazsággal egyező alázatos kérésönköt is, nem csak helyben hagyni, hanem annak megadatására is munkálkodni kegyesen méltoztatik.

Melyért midön alázatoson esedezzénk, egyszersmind buzgó könyörgésekkel ohajtjuk, hogy a'Mennyei Felség éltesse, és tartsa meg Nagyságodot, hogy a'Mi Népes Tanulo Házunkat, bölcs kormányzásával sok esztendőkig boldothassa, ennek Fiaibol a'Haza, az Emberiség és vallás szolgálattyára hasznos Tagokot formálhasson, és nevelhessen, és megérvén megmivelt erkölcsi szántoföldje hervadhatatlan gyönyörüségeit, még itt e' Földön el kezdhesse élni a' Mennyországot, a'Kik drága Uri Kegyességébe ajánlottak, alázatos mély tisztelettel állandóul maradtunk

Méltóságos Grof, kegyes Patronus Urunk Nagyságodnak

alázatos szolgai

A' Marosvásárhelyi Ref. Kollégyom Professorai

Makfalvi Dósa Gergely

Borosnyai Lukáts János

Antal János

Bolyai Farkas

A' Ts. Molnár Sámuel

Kibédi Péterfi Károly

Mvásárhelyen 24-a Aprilis 1823."

Nos, a levél azért is érdekes, mert az aláírók is kiváló, híres professzorai voltak a református kollégiumnak. Molnár Sámuelen és Péterfi Károlyon kívül mind tanították Bolyai Jánost is. (1823-ban Köteles Sámuel már Nagyenyeden tanított, és helyette jött Péterfi Károly.) Érdekesnek tartom megemlíteni kibédi Péterfi Károlyt, aki a szépapja volt Péterfy Gergely írónak és Péterfy Bori énekesnőnek, Jékely Zoltán unokáinak. Később Péterfi Károlyt a Tudós Társaság (az MTA jogelődje) levelező tagjai sorába választotta.

A levél történelmi háttere a következő: 1815 májusában a Habsburg-ház rendeletet adott ki a tönkrement pénzrendszer megreformálásra. Ennek értelmében 1816. június 1-jén „Privilegirten oesterreichischen National-Bank" néven francia és angol mintára megalapították a független osztrák központi bankot. A fenti könyörgő-panaszkodó levél tartalma, hogy fokozatosan térnek rá a rénes forintról a váltó (magyar) forintra. Ez viszont egy óriási elértéktelenedést, pénzromlást eredményezett Erdélyben és Magyarországon. Például Bolyai Farkas fizetése évi 400 rénes forint volt, amit azután váltó forintban adtak ki, de az a korábbinak értékben csak a háromnegyede volt. Ráadásul a református főkonzisztórium a marosvásárhelyi kollégiumi professzorok fizetését is nagy késéssel adta ki. Ezt orvosolandó kérte a professzorátus, hogy gróf Kemény Miklós őméltósága próbáljon meg segíteni nehéz helyzetükön.

A Bolyai-kutatás szempontjából azért arra értékes bizonyíték a levél, hogy Bolyai Farkas fiának is más életpályát képzelt el. Ugyanis belátta, hogy ha Gausshoz is küldte volna, és kiváló matematikust nevelt volna a fiából, akkor is Erdélyben legfeljebb egy kollégiumi professzor lehet. De, ha katonai akadémiát végez és mérnöktiszt lesz, illetve volt Bolyai Farkasnak olyan elképzelése is, hogy a fiát ott tartják a bécsi katonai akadémián tanárnak, akkor a fizetése az ő kollégiumi fizetésének akár a hússzorosa is lehet, és ez akkor anyagilag is fellendítené az ősi Bolyai család anyagi helyzetét.

Az tény, hogy magyargyerőmonostori gróf Kemény Miklós fedezte Bolyai János tanítási költségeit a bécsi katonai akadémián, ami közel 8000 rénes forintba került (az akkori viszonyok között egy marosvásárhelyi központi kőház ára). Kérdés, hogy a református kollégium adminisztratív iratokat tartalmazó fondjában, a Nemzeti Levéltár Marosvásárhelyi Fiókjában megvan-e a levél, csak a katalóguskészítő szakember elnézte a leltár összeállításakor, vagy időközben a köszönőlevél elveszett?

Persze az élet nagy rendező, és a sors úgy intézte, hogy Bolyai Farkas fiából szegény, nyugdíjas mérnök kapitány lett, de világhírű matematikus. Tehát a professzorok levelének óhaja, hogy *„hogy a' Mi Népes Tanulo Házunkat, bölcs kormányzásával sok esztendőkig boldothassa, ennek Fiaibol a' Haza, az Emberiség és vallás szolgálattyára hasznos Tagokot formálhasson, és nevelhessen",* Bolyai János esetében teljes mértékben megvalósult. A sors játéka, hogy a levelet 200 éve, 1823. április 24-én keltezték, és ugyanaz év novemberében Bolyai János megírja apjának a szállóigévé vált próféciáját: „Semmiből egy új, más világot teremtettem", aminek hatása máig is kimeríthetetlen. Ezért nyilvánította az UNESCO a 2023-as évet Bolyai-emlékévnek! Ez új, más világért írom én is e megemlékező sorokat.

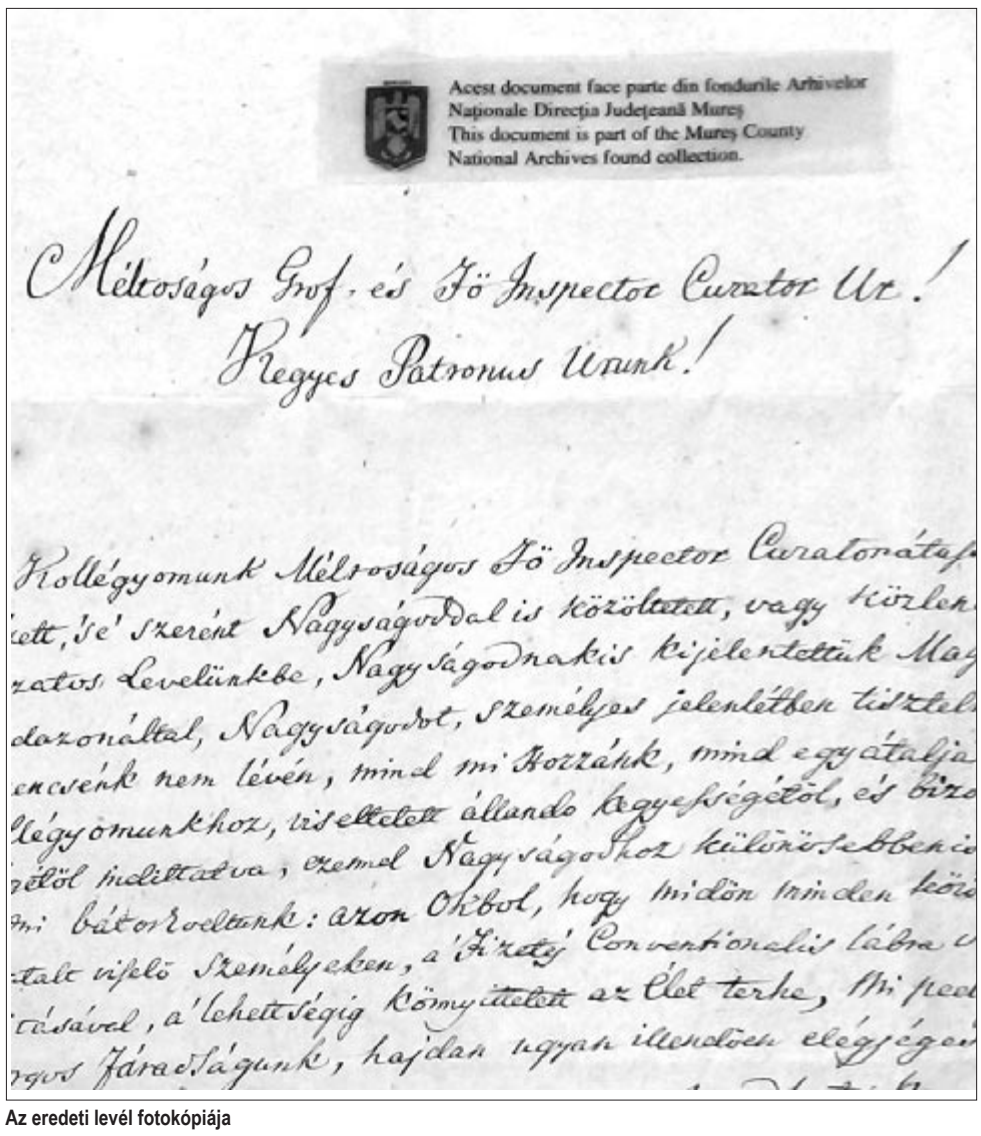

Az eredeti levél fotokópiája

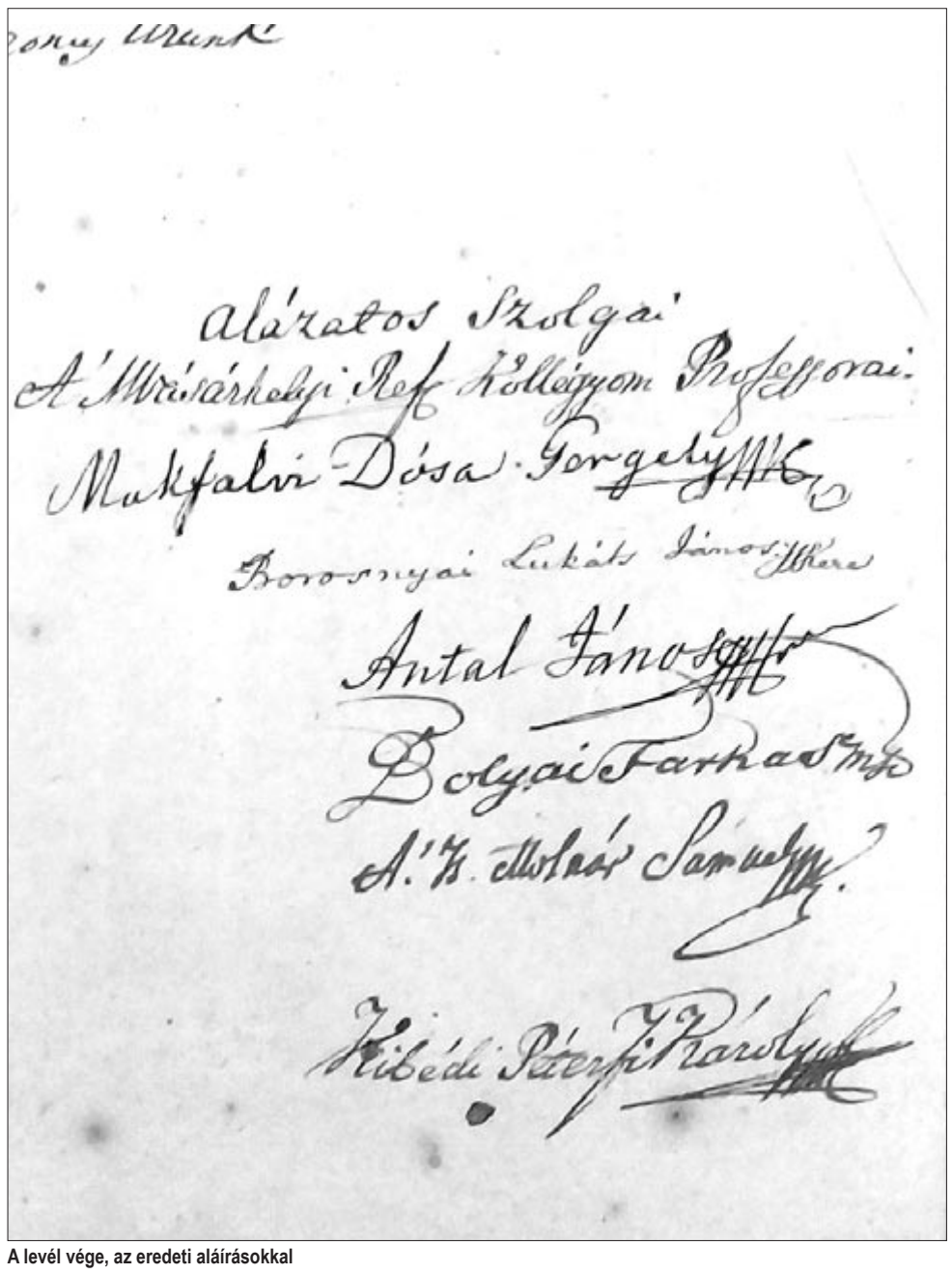

A levél vége, az eredeti aláírásokkal

[1] *A magyar kultúra napja és az UNESCO 2023 Bolyai-emlékév tiszteletére.*

[2] *Nemzeti Levéltár, Marosvásárhelyi Fiók, Fondul: Colegiul Reformat Tg-Mures, seria Adminstrativ-Politice, Dosar nr: 94.*

[3] *BB-III/9*

A palermói ügyészség ismertette a maffiavezér Matteo Messina Denaro letartóztatása részleteit

Harmincötezer eurót érő svájci karórát viselt letartóztatásakor Matteo Messina Denaro, a szicíliai Cosa Nostra maffiaszervezet főnöke, akit egy kiemelt biztonságú börtönbe szállítottak a palermói ügyészség hétfői sajtótájékoztatóján elhangzottak szerint.

Hatalmas érdeklődés kísérte a Matteo Messina Denaro elfogását koordináló palermói ügyészcsoport tájékoztatóját a helyi csendőrségi parancsnokság épületében, amit az olasz televíziók, rádiók és internetes portálok is élőben közvetítettek. Maurizio De Lucia palermói államügyész hangsúlyozta, hogy Matteo Messina Denaro letartóztatásával „az Olasz Köztársaság részlegesen ugyan, de lerója adósságát a maffia áldozatai iránt". Úgy vélte, hogy egy ennyire veszélyes bűnöző elfogása erőszak és bilincselés nélkül demokratikus országra utal.

Megjegyezte, betegsége ellenére Matteo Messina Denaro letartóztatása első óráiban nem nyújtott olyan benyomást, miszerint egészségi állapota összeegyeztethetetlen lenne a börtönnel. Kiemelte, hogy a maffiavezér elfogása nem jelenti a bűnszervezet legyőzését. A helyettes államügyész, Paolo Guido hozzátette, hogy a letartóztatás pillanatában a maffiavezér luxuscikkeket viselt, példaként említette a 35 ezer eurót érő karórát, melyet egy ismert svájci márka személyre szabva gyárt a megrendelőknek.

A sajtókonferencián feltárták Matteo Messina Denaro elfogásának néhány részletét, melyek szerint a hosszú nyomozás az utolsó három napban gyorsult fel, miután bizonyossá vált, hogy a bűnöző Palermo onkológiai klinikájára készül kemoterápiás kezelésre.

Matteo Messina Denaro családtagjai és közeli emberei telefonjait hónapok óta szünet nélkül lehallgatták: a személyek tisztában voltak ezzel, ezért megpróbáltak egymással rejtjelesen beszélni, de azt nem tudták eltitkolni, hogy a maffiavezér beteg és kórházi kezelésre szorul. Ez jelentett fordulatot, mivel a hatóságok nekiláttak ellenőrizni a rákos betegséggel kezelt, hasonló korú férfi betegeket: így akadtak rá egy Andrea Bonafede nevű betegre, aki az utóbbi két évben hat alkalommal is megfordult a palermói La Maddalena klinikán. Az igazi Bonafede azonban, mint kiderült, nem volt beteg, a nevét viselő személy pedig megfelelt a Matteo Messina Denaróról készített fantomképeknek.

A klinika épületét és környékét a csendőrség speciális egysége (Ros) már hétfő kora reggel hermetikusan lezárta: a közölt videófelvételek szerint Matteo Messina Denarót a klinikához közeli egyik utcában, egy bár küszöbén vették őrizetbe.

Egy csendőr megközelítette, személyazonosságát tudakolva, ő pedig megértve a helyzetet közölte: „Matteo Messina Denaro vagyok".

A maffiavezért először a legközelebbi csendőrkaszárnyába vitték, majd onnan Boccadifalco katonai repülőterére, ahonnan az egyik legmagasabb biztonsági fokozatú börtönbe szállították. Tartózkodási helyét nem közölték. Őrizetbe vették a Matteo Messina Denarót a klinikáig kocsival elkísérő Giovani Luppinót is.

A hatósági beszámolók szerint a klinika vezetőségének nem volt tudomása a csendőrségi akcióról, a személyzet ellenőrzése folyamatban van. Lefoglalták a Matteo Messina Denaróra vonatkozó teljes klinikai dokumentációt, mely szerint az emésztőrendszert érintő Crohn-betegségben szenved, a szicíliai Marsala városában vastagbélműtéten esett át, majd a palermói klinikán májműtéten. Utóbbi beavatkozást a Covid-19 időszakában hajtották végre, amikor csak a sürgős műtéteket végezték. Álnévvel három védőoltást is kapott a Sars-Cov2 vírus ellen.

Teo Luzi csendőrparancsnok elmondta, hogy a maffiavezért „hagyományos" nyomozási eszközökkel, az úgynevezett dalla Chiesa-módszerrel fogták el, amelyet az 1982-ben maffiamerényletben meggyilkolt Carlo Alberto dalla Chiesa csendőrtábornok alkalmazott, és a legszélesebb adatgyűjtést jelenti az utcákon hallott információktól kezdve a telefonhívások lehallgatásán át a közigazgatási adatbank átfésüléséig. Elmondták, hogy a hatósági munka még a karácsonyi ünnepek alatt sem állt le.

A számítások szerint a maffiavezér vagyona közel 13 millió eurót tehet ki, ami nem soknak számít az utóbbi évtizedekben a nevéhez köthető és a hatóságok lefoglalta ingatlanok, vállalkozások értékéhez képest, amely megközelítette a négymilliárdot.

A letartóztatás jelentőségét bizonyította, hogy hétfőn Giorgia Meloni miniszterelnök is Palermóba sietett, ahol lerótta kegyeletét az 1992-ben maffiamerényletben meggyilkolt Giovanni Falcone ügyész és Pietro Borsellino bíró emlékműve előtt. Az Olasz Köztársaság szép napjáról beszélt a szicíliai Sergio Mattarella államfő, akinek politikus fivére 1980-ban lett maffiagyilkosság áldozata.

Matteo Messina Denarót utolsóként sikerült letartóztatni az olasz állam és a Cosa Nostra között 1992-ben és 1993-ban tetőzött harc maffiavezérei közül. *(MTI)*

Kezdjék az új évet HAHOTÁZVA!

A HAHOTA színtársulat folyamatosan színre viszi a nagy sikerű Megette a fene az egészet című szilveszterikabaré-előadását Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes előadótermében.

Legközelebb január 20-án, 21-én, 22-én, 27-én, 28-án és 29-én este 7 órától lesz látható Marosvásárhelyen az előadás.

Január 19-én Szászrégenben (E. Nicoară Művelődési Ház) vendégszerepel a társulat.

Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd, Kelemen Barna és Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente

Jegyek elővételben a Maros Művészegyüttes és a Kultúrpalota jegypénztárában kaphatók. Minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MAGÁNCÉG KÖNYVELŐT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ VW Lupo jó állapotban. Tel. 0748-017-247. (18374)

LAKÁS

GRAND hotel melletti, négyszobás, két fürdőszobás, nagy erkélyes, bútorozott lakás kiadó 400 euró havi áron. Tel. 00-36-20-934-3907. (18428-I)

ELADÓ ház Cserefalván, a 97. szám alatt. Érdeklődni a 0740-546-016-os telefonszámon. (mp.-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Bence. (18316-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is). Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0766-874-199, Marius. (18345)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (18418-I)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0766-874-452. (18346)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18331-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Szerető szívvel emlékezünk BRANDNER EDÉRE, a szeretett édesapára, apósra, nagytatára halálának 40. évfordulóján. Emléked szívünkben él! Nyugodjál csendesen!
Jutka, Szabolcs, Tündi, Csilla. (-I)

„Mikor a nap leáldoz, s ha felvirrad a nap,
rád emlékezünk!"
A backamadarasi születésű SIMON JÁNOS halálának első évfordulóján.
Szerettei. (18443-I)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel,
nem örülsz már nekünk szerető szíveddel.
De egy könnycsepp a szemünkben Érted él,
egy gyertya az asztalon Érted ég,
s bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet,
amit tőlünk senki soha el nem vehet.
Telhetnek hónapok, múlhatnak évek,
szívből szeretünk, s nem felejtünk Téged.

Fájó szívvel emlékezünk a szeretett férjre, édesapára, testvérre,
ALBERT GÉZÁRA,
aki július 17-én búcsúszó nélkül minket itthagyott.
Emléked örökké szívünkben őrizzük. Nyugodj békében!
Szerettei: felesége, két lánya és családjuk. (p.-I)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

DORA OPTICS

-15% kedvezmény szemüveglencsékre

VAGY

-15% kedvezmény szemüvegkeretekre

www.doraoptics.ro

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)
B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSLUDAS
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7.
0735 786 853

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

TORDA
Str. Mihai Viteazu, Nr. 2.
0729 069 548

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

SEGESVÁR
Str. Mihai Viteazu Nr. 40.
0770 810 855

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel januárra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Colleen Hoover
Talán mégsem

Jégvarázs
365 mese

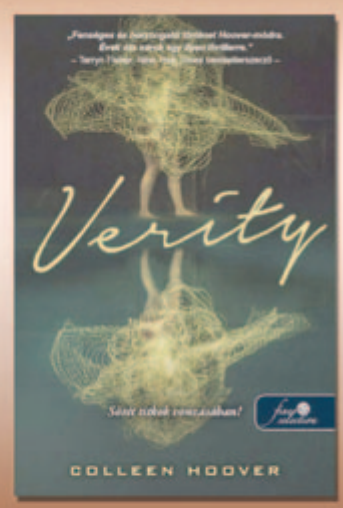

Colleen Hoover
Verity

Marosvásárhely, Győzelem tér 18., Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM